

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA „ŽELJEZNICE FBiH“ D.O.O. SARAJEVO

2020.

Broj: 01-02-09-11-4-2039-6/20

Sarajevo, septembar 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	4
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	12
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	13
6.1	BILANS USPJEHA	13
6.1.1	Prihodi	13
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	14
6.1.1.2	Finansijski prihodi	16
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobici	16
6.1.2	Rashodi	16
6.1.2.1	Poslovni rashodi	16
6.1.2.2	Finansijski rashodi	19
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	19
6.1.2.4	Rashodi iz osnova promjene rač. polit. i ispr. greš. iz ranijih godina	19
6.1.3	Finansijski rezultat.....	19
6.2	BILANS STANJA.....	20
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	20
6.2.2	Tekuća sredstva.....	23
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	23
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	24
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	25
6.2.3	Kapital.....	26
6.2.4	Obaveze.....	28
6.2.4.1	Dugoročna rezervisanja	28
6.2.4.2	Dugoročne obaveze	28
6.2.4.3	Kratkoročne obaveze	29
6.2.4.4	Pasivna vremenska razgraničenja	33
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	33
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	34
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	34
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	34
7.	JAVNE NABAVKE	34
8.	SUDSKI SPOROVI.....	35
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	36
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	38
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.....	39
	Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine.....	41
	Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (direktna metoda).....	42
	Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine.....	43

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2020. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi (tačka 6.2.1 Izvještaja);
2. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 27.595.166 KM zbog toga što Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u upotrebi u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe i ne vodi njihovu ročnu strukturu. U okviru zaliha iskazane su i zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova van upotrebe u iznosu od 7.411.849 KM, za koje su i popisne komisije konstatovale da su najvećim dijelom neupotrebljive i predlažu se za kasaciju. Zbog navedenog, zalihe nisu realno iskazane, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi (tačka 6.2.2.1 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Značajna neizvjesnost u vezi s vremenski neograničenim poslovanjem

Društvo je u Bilješkama uz finansijske izvještaje objavilo postojanje neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju zbog velikih obaveza po kreditima, neisplaćenih obaveza za doprinose, obaveza prema dobavljačima, te nemogućnosti izmirenja tekućih obaveza sa tekućom imovinom.

Skrećemo pažnju na to da Društvo kontinuirano iskazuje gubitke u poslovanju (u 2020. godini 17.341.937 KM), što je dovelo do značajnog smanjenja kapitala, kao i nesolventnosti i nelikvidnosti.

Na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 753.255.790 KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 335.428.213 KM, a na kratkoročne 393.227.707 KM (u okviru kratkoročnih obaveza, obaveze prema zaposlenima iskazane su u iznosu od 168.378.139 KM), dok se na tekuća sredstva odnosi samo 56.743.821 KM. Koeficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2020. godine je 0,14, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obaveze. Radi prevazilaženja postojećih problema, osnivač – Vlada FBiH i organi upravljanja Društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva) nisu sačinili strateški plan održivosti i unapređenja poslovanja koji bi bio provodiv u praksi. Neprovođenje Zakona o finansijskoj konsolidaciji JP „ŽFBiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 1. 1. 2008. do 31. 12. 2012. godine i Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja može imati uticaja na dalje poslovanje Društva (tačka 6.1.3 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s tim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima bavili smo se u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja, i ne dajemo posebno mišljenje o njima. Utvrdili smo da su sljedeća pitanja ključna pitanja revizije, koja treba objaviti u našem izvještaju.

Priznavanje prihoda

Društvo je na 31. 12. 2020. godine iskazalo poslovne prihode u iznosu od 102.198.427 KM. Oni predstavljaju prihode osnovne djelatnosti Društva, a to su prihodi od pružanja usluga domaćeg i međunarodnog transporta tereta i putnika, pružanja usluga opravki vagona i lokomotiva i zakupa. Računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da se prihodi priznaju kada je vjerovatno da će ekonomske koristi priticati u Društvo i kada se koristi mogu pouzdano izmjeriti. Usmjerali smo pažnju na ovo područje zbog činjenice da su prihodi važna mjera u procjeni uspješnosti poslovanja Društva.

Provjerili smo priznavanje prihoda i njihovo evidentiranje kroz testiranje prihoda na bazi uzorka. Cilj je bio uvjeriti se da li se prihodi priznaju u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja vezanim za priznavanje prihoda.

Naše revizijske procedure, između ostalih, uključivale su:

- Testiranje priznavanja prihoda u odgovarajućem periodu;
- Provjeru da li ima evidentiranih prihoda koji ne zadovoljavaju zahtjev za priznavanje;
- Procjenu potpunosti i tačnosti objava povezanih s prihodima, u skladu sa zahtjevima sadržanim u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Na osnovu prikupljenih dokaza, smatramo da je priznavanje prihoda vršeno u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje je

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, jer zbog nelikvidnosti ne izmiruje dospjele obaveze po osnovu kredita, koje sa kamatama na 31. 12. 2020. godine iznose 181.151.306 KM (tačka 6.2.4.3 Izvještaja);**
2. **Nisu primijenjeni odgovarajući postupci nabavki istih ili sličnih roba u iznosu od najmanje 160.791 KM, koji su provedeni putem direktnih postupaka, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ISSAI standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Neizmirene obaveze po osnovu doprinosa za PIO, zdravstvo i nezaposlenost za period 2000–2017. godine iznose 158.903.859 KM. Društvo od 2017. godine redovno izmiruje obaveze za doprinose na plaće, a obaveze iz ranijih perioda izmiruje prilikom pojedinačnih penzionisanja zaposlenika. Osim toga, Porezna uprava FBiH je 2017. godine, nakon blokade računa, donijela Rješenje o ograničenju prava raspolaganja novčanim sredstvima na računu poreznog dužnika Željeznice FBiH, kojim je ograničeno plaćanje izdataka neophodnih za redovno poslovanje u smislu odredbe člana 18. stav 2. Zakona o finansijskom poslovanju (tačka 6.2.4.3 Izvještaja);**
- **Pravilnikom o radu Društva iz 2017. godine sistematizovana su radna mjesta za 4.275 izvršilaca, a na 31. 12. 2020. godine bilo je 2.933 zaposlenika. Društvo godinama ostvaruje gubitke u poslovanju, uz izrazito nepovoljne finansijske pokazatelje koji se prvenstveno odnose na rizik nelikvidnosti i prezaduženosti. Iako troškovi plaća i ostalih ličnih primanja u ukupnoj strukturi rashoda iznose 56,5%, Društvo nije preispitalo sistematizaciju radnih mjesta s ciljem racionalizacije troškova i efikasnog obavljanja poslova (tačka 6.1.2.1 Izvještaja);**

- Postupci djelimične privatizacije koje je provela Agencija za privatizaciju u FBiH u 2005. godini, a koji su za posljedicu imali smanjenje državnog, a povećanje dioničkog kapitala, nisu provedeni u skladu s važećim propisima o privatizaciji. Navedene neusklađenosti konstatovane su i u našim prethodnim izvještajima, kao i u Izvještaju o reviziji privatizacije iz 2012. godine, ali po tom pitanju nije bilo daljnjih aktivnosti (tačka 6.2.3 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 9. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Formirati Odbor za reviziju i Odjel za internu reviziju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.	tačka 4.
2.	U saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija poduzeti aktivnosti prema Vladi FBiH i Parlamentu FBiH za usvajanje predloženog petogodišnjeg plana Društva koji bi bio osnova za utvrđivanje elemenata vezanih za obavljanje i finansiranje poslova održavanja željezničke infrastrukture i ugovora sa Društvom.	tačka 5.
3.	Preispitati opravdanost postojeće sistematizacije radnih mjesta s ciljem racionalizacije troškova i efikasnog obavljanja poslova.	tačka 6.1.2.1
4.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadiive vrijednosti takvog sredstva, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.	tačka 6.2.1
5.	Obezbijediti dokaze o vlasništvu nekretnina iskazanih u poslovnim knjigama Društva i njihovoj uknjižbi kod nadležnih sudova, te okončati aktivnosti Tima za praćenje, kontrolu, provjeru ispravnosti i uspostavljanje ažurne evidencije registra nekretnina, čiji su vlasnici, posjednici, korisnici JP ŽFBiH d.o.o. Sarajevo, kako bi se uspostavila evidencija o vlasništvu nad nekretninama.	tačka 6.2.1
6.	Izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha shodno MRS-u 2 – Zalihe s ciljem realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata.	tačka 6.2.2.1
7.	Potrebno je putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Vlade FBiH poduzeti aktivnosti na provjeri osnovanosti provedene djelimične privatizacije, u skladu s važećim zakonskim propisima o privatizaciji.	tačka 6.2.3
8.	Za ulaganja iskazana na statutarnim rezervama u iznosu od 11.327.000 KM izvršiti povećanje vrijednosti kapitala FBiH u statutu Društva, sudskom registru i poslovnim knjigama, u skladu s odlukama Vlade FBiH.	tačka 6.2.3
9.	Upravlјati kreditnim rizikom i rizikom likvidnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju.	tačka 6.2.4.3
10.	Izmiriti obaveze za dospjele doprinose iz perioda 2000–2017. godine, u skladu s Rješenjem Porezne uprave FBiH o ograničenju prava raspolaganja sredstvima na računu poreznog dužnika JP Željeznice FBiH d.o.o.	tačka 6.2.4.3
11.	Izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti stvarno stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	tačka 6.2.5
12.	Za nabavku istovrsne robe provesti odgovarajući postupak, u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama.	tačka 7.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
  - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
  - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
  - Zakon o privrednim društvima;
  - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
  - Zakon o javnim nabavkama;
  - Zakon o radu;
  - Zakon o željeznicama FBiH;
  - Zakon o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja Federacije BiH;
  - Zakon o porezu na dobit;
  - Zakon o porezu na dohodak;
  - Zakon o doprinosima,
  - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeća "Željeznice FBiH" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu Društvo), osnovano je Zakonom o željeznicama Federacije BiH¹, kojim je definisano da je njegova djelatnost od općeg interesa za Federaciju BiH. Društvo obavlja djelatnost domaćeg i međunarodnog transporta tereta i putnika, kao i održavanje, izgradnju, rekonstrukciju i modernizaciju željezničke infrastrukture, a bavi se i ostalim djelatnostima koje služe obavljanju željezničkog prevoza kao osnovne djelatnosti. Društvo posjeduje i održava željezničku infrastrukturu i željeznički vozni park. Osnivač Društva je Federacija BiH, kao većinski vlasnik sa 91,816% učešća u kapitalu i manjinski vlasnici udjela 8,184%, koji su vlasništvo stekli po osnovu djelimične privatizacije izvršene putem javnog upisa dionica. Osnivačka prava u ime osnivača državnog kapitala vrši Vlada Federacije BiH, putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-06-000614, od 28.12.2006. godine, preduzeća je registrovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

Skraćeni naziv Društva je: JP „ŽFBiH“ d.o.o. Sarajevo.

Društvo je organizovano kao jedinstveni pravni subjekt, a posluje putem dvije funkcionalne cjeline koje nemaju pravni subjektivitet, i to:

- Željeznička infrastruktura (u daljem tekstu - Infrastruktura), u okviru koje se vrši održavanje, modernizacija i izgradnja građevinskih objekata, elektrotehničkih postrojenja, kao i funkcije osiguranja i sigurnosti željezničkog prometa, a čine je postrojenja koja pripadaju glavnim i sporednim prugama, izuzimajući kolosijeke radionica, depoa i industrijskih kolosijeka i ista je u 100% vlasništvu Federacije BiH
- Željeznički operator (u daljem tekstu - Operator), čija je osnovna djelatnost pružanje željezničkih i ostalih transportnih usluga za robu i putnike, koji je u državnom vlasništvu 51%, dok je preostalih 49% kapitala privatizirano.

Poslovi kojima se ostvaruju zajedničke funkcije i kojima se obezbjeđuje jedinstveno funkcionisanje, obavljaju se u okviru Zajedničkih poslova. Na osnovu Zakona o željeznicama Federacije BiH izvršena je knjigovodstvena podjela imovine i obaveza između Infrastrukture i Operatera, dok je finansijsko izvještavanje na nivou jedinstvenog pravnog subjekta, Željeznica FBiH.

Djelatnost Društva disperzirana je na prostoru Federacije BiH i poslovne aktivnosti obavljaju se putem organizacionih dijelova u sjedištu i izvan sjedišta (Sarajevo, Mostar, Tuzla, Zenica i Bihać).

Društvo ima 100 % vlasničkog udjela u „Zavodu za zdravstvenu zaštitu radnika u saobraćaju“ d.o.o. Sarajevo

Unutrašnja organizacija i način rada Društva utvrđeni su Pravilnikom o radu, čiji sastavni dio čini Sistematizacija radnih mjesta, a koji je u primjeni od 1. 3. 2017. godine. Pravilnik o radu je usaglašen sa Kolektivnim ugovorom željezničara na teritoriji FBiH.

Pravilnikom o radu Društva, uređen je način rada i rukovođenja Društvom, te opis radnih mjesta. Istim su sistematizovana radna mjesta za 4.275 izvršioca, a na dan 31. 12. 2020. godine bilo je 2.933 zaposlenika. Tokom 2020. godine, Društvo je napustilo 114 zaposlenika, a nije bilo prijema novih zaposlenika.

Sjedište Društva je u Sarajevu, u Ulici Musala broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

¹Sl. novine FBiH" broj:41/01, 25/12

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2020. do juna 2021. godine, s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju Društva za 2017. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i negativno mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o poduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Uknjižene su dionice EUROFIME po osnovu doznačenih sredstava po konačnoj raspodjeli dionica u vlasništvu željeznica bivše Jugoslavije;
- 2) Sistem internih kontrola uspostavljen je u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Vlada FBiH je u 2018. i 2020. godini donijela Odluke i doznačila po 6.000.000 KM u cilju izmirivanja obaveza za doprinose za penzijsko invalidsko osiguranje i doprinosa za zdravstveno osiguranje u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo.

Nerealizovane preporuke

- 1) Intenzivirati aktivnosti prema Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH na donošenju petogodišnjih planova Društva, koji bi bili osnova za utvrđivanje elemenata vezanih za obavljanje i finansiranje poslova održavanja željezničke infrastrukture i ugovora sa preduzećem Željeznice FBiH;
- 2) Potrebno je poduzeti aktivnosti da se prije ulaganja sredstava i izvođenja radova na održavanju željezničke infrastrukture, obezbijedi odgovarajuća saglasnost Federalnog ministarstva prometa i komunikacija u čijoj je nadležnosti realizacija sklopljenih ugovora i ovjera konačnih situacija;
- 3) Potrebno je da osnivač, Vlada FBiH i organi upravljanja Društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva) poduzmu aktivnosti na sačinjavanju strateškog plana održivosti i unapređenja poslovanja Društva;
- 4) Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadle vrijednosti takvog sredstva, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava;
- 5) Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha shodno MRS-u 2 – Zalihe;

- 6) Potrebno je putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Vlade FBiH poduzeti aktivnosti na provjeri osnovanosti provedene djelimične privatizacije, u skladu s važećim zakonskim propisima o privatizaciji;
- 7) Godišnji popis imovine i obaveza, odnosno usklađivanje iskazanih stanja sa stvarnim stanjem vršiti u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- 8) Javne nabavke planirati što realnije, na osnovu stvarnih potreba i u skladu sa mogućnostima Društva;
- 9) Za nabavku istovrsne robe provesti odgovarajući postupak, u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno 12 preporuka, od čega su tri nove i devet preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2017. godinu (osam nerealizovanih i jedna djelimično realizovana).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela⁵

Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijela Skupština 2006. godine, a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu iz 2017. godine.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama; Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o investicijama, Pravilnik o nabavci robe i vršenju usluga i ustupanja radova, Pravilnik o popisu i drugi. **Međutim, doneseni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola, u skladu sa Standardima interne revizije u javnom sektoru. Navedeno je imalo za posljedicu konstatovane propuste i nalaze koje smo dali u Izvještaju o obavljenoj reviziji.**

---

² „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, broj 6/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, broj 75/16

⁵ COSO je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. On definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, Društvo je odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. Sačinjen je izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2020. godinu. U izvještaju su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama (kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacija, praćenje i procjena sistema).

Organi upravljanja

Organi upravljanja i rukovođenja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupštinu Društva čine opunomoćenici koje je imenovala Vlada FBiH i sitni dioničari. Skupština je u 2020. godini održala tri sjednice. U januaru 2020. godine usvojen je Rebalans Plana poslovanja za 2019. godinu, a na sjednici održanoj 4. 11. 2020. godine tek je usvojen Plan poslovanja Društva za 2020. godinu. Do okončanja revizije Skupština nije usvojila Godišnji izvještaj o poslovanju za 2020. godinu niti je donesena odluka o pokriću gubitka za 2020. godinu.

Nadzorni odbor se sastoji od sedam članova i do 17. 12. 2020. godine činili su ga: Jadranko Stojkić – predsjednik, i članice i članovi: Šefkija Botonjić, Dalfina Bošnjak, Suad Hasanović, Jasmina Hadžić, Vanja Pirgić i Adnan Bunjo – član ispred malih dioničara. Članove Nadzornog odbora imenovala je Skupština Društva 20. 10. 2016. godine uz prethodnu saglasnost Vlade FBiH od 16. 9. 2016. godine, na mandatni period od četiri godine. Skupština društva je 17. 12. 2020. godine imenovala vršioce dužnosti članova Nadzornog odbora ispred državnog kapitala, na period od tri mjeseca, odnosno do okončanja konkursne procedure u sastavu: Jadranko Stojkić – predsjednik, i članice i članovi: Nisvet Mujanović, Dalfina Bošnjak, Ibrica Čevra i Jasmina Hadžić. Nadzorni odbor je u 2020. godini održao 16 sjednica (tri redovne, jedna vanredna i 12 telefonskih sjednica), na kojima su se uglavnom razmatrali i usvajali izvještaji o poslovanju, izvještaji o realizovanim kompenzacijama i cesijama, izbor i imenovanja direktora i izvršnih direktora, te donosile odluke o ostalim pitanjima iz nadležnosti Nadzornog odbora.

Upravu Društva čini predsjednik i pet izvršnih direktora. Predsjednik Uprave je Enis Džafić, kojem je nakon provedene konkursne procedure obnovljen mandat Odlukom Nadzornog odbora Društva 17. 12. 2020. godine na period od četiri godine. Izvršnim direktorima mandat je istekao 21. 8. 2017. godine i od tada nije konstituisana Uprava Društva. Nakon provedene konkursne procedure imenovani su i izvršni direktori dana 26. 2. 2021. godine, na periodu od četiri godine, i to: Mario Kozina (izvršni direktor za poslove željezničke infrastrukture), Rifat Čabrić (izvršni direktor za poslove željezničkog operatora), Antonija Putica (izvršni direktor za ekonomske poslove), Kenan Alijagić (izvršni direktor za pravne poslove) i Rešad Mandžo (izvršni direktor za poslove razvoja i investicija).

Odboru za reviziju koji se sastojao od tri člana: Fikreta Bešović – predsjednica, Ivanka Drmač – članica i Sadija Sinanović – član, mandat je istekao 14. 12. 2019. godine i do okončanja revizije nije imenovan novi, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o javnim preduzećima i članom 69. Statuta Društva.

Interna revizija

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta utvrđeno je 6 radnih mjesta u Odjelu za internu reviziju, a čine ga direktor interne revizije koji nije zaposlenik društva, glavni interni revizora, tri samostalna interna revizora i jedan referent interne revizije. U 2020. godini u Društvu su bila zaposlena samo 2 zaposlenika u Odjelu za internu reviziju. Direktorici Aidi Šarak istekao je mandat u martu 2020. godine. Odjel je sačinio Program rada i Studiju rizika za 2020. godinu, koji Odbor za reviziju nije usvojio, s obzirom na to da mu je mandat istekao u decembru 2019. godine.

Tokom 2020. godine Odjel je, u skladu s Programom rada, sačinio 7 Izvještaja, a u januaru 2021. godine sačinjen je godišnji Izvještaj o radu u kojem je navedeno da su u pojedinačnim izvještajima konstatovane nepravilnosti i da je dato ukupno 18 preporuka radi njihovog otklanjanja.

Ne možemo potvrditi da je Odjel za internu reviziju formiran u skladu s članom 27. Zakona o javnim preduzećima iz razloga što nema direktora Odjela, a popunjenost tog radnog mjesta nije u skladu s Pravilnikom o radu i sistematizacijom radnih mjesta.

Preporuka:

- *formirati Odbor za reviziju i Odjel za internu reviziju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju obavljanja usluge željezničkog, putničkog i kombinovanog saobraćaja⁶, propisano je da se planiranje finansijskih sredstava za finansiranje željezničke infrastrukture utvrđuje godišnjim i petogodišnjim planovima. Nosilac planiranja je Društvo, a na prijedlog Vlade FBiH, odobrava ih Parlament FBiH. Na osnovu godišnjih i petogodišnjih planova, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija (u daljem tekstu resorno ministarstvo), u ime Federacije BiH, zaključuje godišnji ugovor sa Društvom za obavljanje i finansiranje poslova održavanja željezničke infrastrukture. Osnova za izradu srednjoročnog plana poslovanja su Pravilnik o planiranju, obaveze iz Zakona o sigurnosti željezničkog prometa⁷, Zakona o željeznicama Federacije BiH⁸ i Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju obavljanja usluge željezničkog, putničkog i kombinovanog saobraćaja, planirani obim prevoza robnog i putničkog saobraćaja, urađen na osnovu zaključenih ugovora sa komitentima, elaborat izračuna troškova željezničke infrastrukture (usvojila Vlada FBiH), procjena izvršenja plana tekuće godine, kao i poslovanje u prethodnom razdoblju.

Petogodišnji plan, odnosno **Plan finansijskih sredstava za namjenu finansiranje željezničke infrastrukture za period 2019. – 2023. godine**, Uprava je pripremila 4. 12. 2018. godine, a Nadzorni odbor usvojio 20. 12. 2018. godine i dostavio resornom ministarstvu. U skladu sa tim, Društvo je sa resornim ministarstvom 17. 2. 2020. godine potpisalo Ugovor za finansiranje održavanja željezničke infrastrukture kojim su odobrena sredstva iz Budžeta FBiH za 2020. godinu. **Nije nam prezentovano da je navedeni Plan usvojila Vlada FBiH, odnosno odobrio Parlament FBiH, u skladu sa Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju obavljanja usluge željezničkog, putničkog i kombinovanog saobraćaja.**

Trogodišnji plan poslovanja Društva za period 2018-2020. godina donesen je u martu 2018. godine. Sadrži finansijski plan, plan rashoda, plan zaposlenika, plan bruto plaća, plan obaveza po osnovu kredita, plan prevoza putnika i robe, plan investicija i plan održavanja kapaciteta, sredstava i infrastrukture.

Plan poslovanja za 2020. godinu, donesen u skladu sa Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju obavljanja usluge željezničkog, putničkog i kombinovanog saobraćaja, sastoji se od Općih podataka Društva, plana poslovanja Željezničkog operatora i plana poslovanja Željezničke infrastrukture, plana nabavki i plana investicija. Plan poslovanja za 2020. godinu Uprava je donijela u decembru 2019. godine, kada ga je usvojio i Nadzorni odbor. Skupština je navedeni plan usvojila tek 4. 11. 2020. godine. Uprava je 15. 9. 2020. godine donijela Rebalans Plana poslovanja za 2020. godinu, prvenstveno u cilju balansiranja planiranih prihoda i rashoda sa stvarnim pokazateljima na koje je uticao pad prometa zbog pandemije izazvane virusom COVID - 19. Rebalans Plana Nadzorni odbor je usvojio 4. 1. 2021. godine, a Skupština tek 19. 5. 2021. godine.

---

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 57/03

⁷ „Sl. list RBiH“, br. 33/95

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 41/01, 25/12

Planirani i ostvareni pokazatelji iz rebalansa finansijskog plana dati su u tabeli:

KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2019. god.	Plan poslovanja za 2020. god.	Rebalans Plana za 2020. god.	Ostvareno u 2020. god.	Indeks (6/5)x100	Indeks (6/3)x100
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	120.711.809	156.245.560	108.322.200	107.208.206	98,97	88,81
II	Rashodi	128.601.201	156.245.560	125.591.760	124.550.143	99,17	96,85
III	Gubitak perioda	7.889.392	0	17.269.560	17.341.937	100,42	219,81

Osnovni razlog rebalansom značajno većeg planiranog gubitka, kao i iskazanog gubitka je zbog situacije izazvane pandemijom COVID-19 kada je došlo do značajnog smanjenja prevoza roba, kao i putnika, što je direktno uticalo na osnovnu djelatnost Društva, odnosno na mogućnost ostvarivanja prihoda.

Vezano za poslovanje Društva, potrebno je istaknuti da se Zakon o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja, kojim je regulisano da će se finansiranje željezničke infrastrukture vršiti iz subvencija koje će se dodjeljivati od Federacije BiH, te da će Federacija BiH osigurati finansiranje održavanja željezničke infrastrukture, sufinansiranje obavljanja usluga željezničkog saobraćaja i vanrednih usluga u prevozu robe, provodio samo djelimično, budući da sredstva doznačena iz Budžeta FBiH nisu dovoljna u odnosu na stvarne troškove. Također, Zakon o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 1. 1. 2008. do 31. 12. 2012. godine nije realizovan. Od ukupno 63 miliona KM, odnosno 12,6 miliona KM na godišnjem nivou, koliko je planirano odobriti Društvu Zakonom o finansijskoj konsolidaciji, Vlada FBiH je odobrila tek iznos od 12 miliona KM (6 miliona KM u 2018. godini i 6 miliona KM u 2020. godini). Stoga ne možemo potvrditi da su Vlada FBiH i Parlament FBiH poduzeli adekvatne aktivnosti s ciljem realizacije navedenih zakona.

Preporuka:

- *u saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija poduzeti aktivnosti prema Vladi FBiH i Parlamentu FBiH za usvajanje predloženog petogodišnjeg plana Društva koji bi bio osnova za utvrđivanje elemenata vezanih za obavljanje i finansiranje poslova održavanja željezničke infrastrukture i ugovora sa Društvom.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2020. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Uprava ih je odobrila 17. 2. 2021. godine. Skupština Društva do okončanja revizije nije razmatrala finansijske i ostale izvještaje o poslovanju za 2020. godinu niti je donijela Odluku o pokriću gubitka.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi:		KM	
	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.	
PRIHODI	107.208.206	120.711.809	
Poslovni prihodi	102.198.427	117.586.620	
Prihodi od prodaje učinaka	72.618.374	92.805.118	
Ostali poslovni prihodi	29.580.053	24.781.502	
Finansijski prihodi	2.774.753	670.980	
Ostali prihodi i dobici	2.139.506	2.421.274	
Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti	20.002	18.535	
Prihodi iz osnova promjene računov. politika i ispravki greški	75.518	14.400	

Društvo ostvaruje prihode od pružanja usluga domaćeg i međunarodnog transporta tereta i putnika, pružanja usluga opravke vagona i lokomotiva i zakupa. Cijene usluga prevoza putnika i stvari utvrđene su Cjenovnikom za prevoz putnika u unutrašnjem saobraćaju koji je donesen u 2012. godini i Tarifa za prevoz stvari u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju iz 2009. godine. Za usluge prevoza u tranzitu potpisan je Protokol predstavnika Željeznica FBiH i Željeznica RS o komercijalnom nastupu na tržištu transportnih usluga, a za prevoz putnika u međuentitetskom saobraćaju utvrđena je Tarifska ponuda Željeznica FBiH i Željeznica RS kojom su utvrđena kilometarska odstojanja i cijene od stanica Željeznica FBiH do tarifikog sjecišta sa Željeznicama RS i obratno.

Računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da se prihodi priznaju u finansijskim izvještajima u trenutku ispostavljanja faktura za izvršene usluge, a budžetski prihod u visini naplaćenog prihoda do trenutka sastavljanja finansijskih izvještaja.

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 102.198.427 KM i obuhvataju prihode od prodaje učinaka na domaćem i stranom tržištu, te ostale poslovne prihode (prihodi doznačeni iz Budžeta FBiH, prihodi od zakupnina, donacija).

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu iskazani su u iznosu od 72.618.374 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 20.186.744 KM. Razlog značajnog smanjenja prihoda posljedica je stanja pandemije COVID-19, zbog čega je Društvo u 2020. godini prevezlo za 1.413 tona manje robe, te prevezlo za 374,2 hiljade putnika manje u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajniji prihodi su:

- **prihodi od prodatih usluga fakturisanog robnog saobraćaja** 67.461.023 KM, po osnovu posebno sklopljenih Ugovora sa kupcima od kojih su najveći Global Ispat Koksna industrija Lukavac sa kojom je ostvaren promet u ukupnom iznosu 41.118.668 KM, Elektroprivreda BiH 25.483.465 KM, Željeznice RS 20.232.222 KM, Arcelor Mittal 18.763.875 KM, Sisecam Lukavac 1.711.132,52 KM, Tvornica cementa Kakanj 945.355 KM
- **prihodi od prodaje usluga putničkog saobraćaja** 706.074 KM (za prodane vozne karte);
- **prihodi od pruženih usluga na pruzi** (usluge vuče vozova) 1.288.811 KM, po osnovu sklopljenog ugovora sa Željeznicama RS;
- **prihodi od ostalih željezničkih uprava po kontokorentu** na osnovu najma željezničke infrastrukture 1.817.350 KM. Sektor Kontrole prihoda Društva mjesečno dostavlja Sektoru za finansijske poslove nalog za knjiženje za kontokorentni obračun, na osnovu obračuna drugih željeznica i Društva. Naloge odobrava direktor sektora kontrole prihoda;
- **ostali poslovni prihodi** 1.345.117 KM koji se najvećim dijelom odnose na prihode od građevinskih, elektro i mašinskih radova, davanja saglasnosti i mišljenja i izrade projektne dokumentacije.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 29.580.053 KM i odnose se na najvećim dijelom na doznačena sredstva iz Budžeta FBiH⁹, za finansiranje održavanja željezničke infrastrukture, 22.000.000 KM (19.700.000 KM, sufinansiranje obavljanja usluga željezničkog putničkog i kombinovanog saobraćaja 2.200.000 KM i pokriće troškova željezničkog kombinovanog prometa 100.000 KM). Navedeni prihodi ostvareni su po osnovu Programa utroška sredstava tekućeg transfera „Subvencije javnim preduzećima - Transfer Željeznicama FBiH“ utvrđenog Budžetom FBiH za 2020. godinu odobrenog Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija. U skladu sa tim, Društvo je sa resornim ministarstvom 17. 2. 2020. godine potpisalo Ugovor za finansiranje održavanja željezničke infrastrukture, a 24. 4. 2020. godine, Ugovor o sufinansiranju obavljanja usluga željezničkog putničkog i kombinovanog saobraćaja u istim iznosima u kojima su odobrena sredstva iz Budžeta FBiH za 2020.

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 12/20

godinu. Društvo je u skladu sa zaključenim Ugovorima, u cilju pravdanja namjenski utrošenih sredstava doznačenih iz Budžeta FBiH za 2020. godinu, sačinilo godišnje Izvještaje o namjenskom utrošku sredstava kao i zbirne konačne situacije ukupno uloženi sredstava i izvršenih radova, u sklopu kojih je i pravdanje doznačenih sredstava iz Budžeta FBiH za 2020. godinu. Vezano za izvršene radove na održavanju željezničke infrastrukture u konačnoj situaciji koja je sačinjena 25. 2. 2021. godine konstatovano je da su ukupno ugovoreni radovi 63.234.363 KM, a izvršeni radovi iznosili su 27.780.135 KM i znatno su veći od odobrenih sredstava iz Budžeta FBiH za 2020. godinu. U dostavljenoj konačnoj situaciji pravdaju se doznačena sredstva iz Budžeta FBiH za 2020. godinu u iznosu od 19.700.000 KM, a razlika od 8.080.135 KM predstavlja troškove koje je Društvo utrošilo na realizaciji radova održavanja željezničke infrastrukture. **Potrebno je istaći da navedenu situaciju nije ovjerio naručilac posla, odnosno Ministarstvo prometa i komunikacija, jer je vrijednost izvršenih radova veća od iznosa doznačenog iz budžeta FBiH za 2020. godinu. Također, nije prezentirana dokumentacija da je Društvo poduzimalo aktivnosti prema resornom ministarstvu kako bi se za radove koji su izvršeni iznad ugovorenog iznosa obezbijedila adekvatna saglasnost. S obzirom na to da okončanu situaciju nije ovjerilo resorno ministarstvo, nije ni postupljeno u skladu sa članom 4. sklopljenog ugovora u kojem je utvrđeno da će o razlici između iznosa ovjerenih okončanih situacija izvršenih radova i usluga i iznosa doznačenih finansijskih sredstava za namjene finansiranja održavanja željezničke infrastrukture za 2020. godinu informisati Vlada FBiH, koja vrši ovlaštenja u Društva na osnovu učešća državnog kapitala.**

Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava po Ugovoru o sufinansiranju obavljanja usluga željezničkog putničkog i kombinovanog saobraćaja dostavljen je 17. 2. 2021. godine resornom ministarstvu gdje je dat konačni obračun troškova saobraćaja koji je iznosio 4.935.343 KM, ostvareni prihodi po tom osnovu iznosili su 353.038 KM, dobivena subvencija iz Budžeta FBiH 2.200.000 KM, tako da je ostalo nepokrivenih troškova u iznosu od 2.382.305 KM. Prihodi su priznati na osnovu ispostavljenih faktura Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, u visini odobrenih sredstava iz Budžeta FBiH.

Na osnovu naprijed navedenog, Zakon o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja, provodio se djelimično, s obzirom da sredstva doznačena iz Budžeta FBiH nisu dovoljna u odnosu na stvarne troškove, da okončane situacije nije ovjerilo resorno ministarstvo, kao i da se nisu u potpunosti poštovale odredbe sklopljenih ugovora, što je imalo uticaja na poslovanje Društva. Radi prevazilaženja navedenih problema, potrebno je da Društvo, zajedno sa osnivačem, Vladom FBiH, Parlamentom FBiH i resornim ministarstvom, poduzme dodatne aktivnosti u cilju donošenja petogodišnjeg plana poslovanja, koji bi bio osnova za utvrđivanje elemenata vezanih za obavljanje i finansiranje poslova održavanja željezničke infrastrukture i sufinansiranja putničkog i kombinovanog saobraćaja, što je šire pojašnjeno u tački 5. Izvještaja.

Prihodi od subvencija iskazani su u iznosu od 3.000.000 KM i odnose se na doznačena sredstva po osnovu Odluke Vlade FBiH na ime finansijske pomoći u okolnostima pandemije COVID-19 koja je donesena 22. 12. 2020. godine. Odlukom je definisano da će se doznačena sredstva utrošiti za isplatu plaća isključivo do visine minimalno utvrđene bruto plaće u FBiH, uključujući doprinose i pripadajuće poreze i za tekuće troškove poslovanja, nakon potpisanog Ugovora sa resornim ministarstvom. Ugovor je potpisan 4. 1. 2021. godine nakon čega su doznačena sredstva. U skladu sa Ugovorom Društvo je sačinilo Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava u kojem je dat pregled isplata doprinosa za PIO, zdravstvo i nezaposlenost za period od 1. 7. 2020. do 31. 12. 2020. godine u visini minimalno utvrđene bruto plaće u iznosu od 4.348.484 KM.

Prihodi od pružanja usluga zakupa i najamnina iskazani su 1.690.114 KM, a čine ih najvećim dijelom prihodi od zakupa lokomotiva u inostranstvu 633.689 KM, zakupa zemljišta 475.785 KM, zakupa poslovnih prostora 475.901 KM, zakupa kola 32.451 KM, i zakupa stanova 25.031 KM. Sa kupcima se svake godine sklapaju ugovori o zakupu kojim su definisane cijene i usluge zakupa.

Prihodi od donacija iskazani su 561.564 KM i odnose se na prihod od donacija u stalnim sredstvima, koji se odnosi se na prenos pripadajućeg dijela odloženih prihoda knjiženih na konta dugoročnih razgraničenja, u visini obračunate amortizacije, shodno zahtjevima iz MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći.

Ostali poslovni prihodi iskazani su 2.328.375 KM i najvećim dijelom odnose se na prihode od pružanja usluga opravki vagona u Centralnoj radionici – Održavanje šinskih vozila Rajlovac u iznosu od 2.301.316 KM. Najveće opravke vagona rađene su za HŽ CARGO Zagreb (opravka lokomotive) 974.981 KM, Elektroprivredu BiH 195.300 KM.

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 2.774.753 KM i najvećim dijelom odnose se na pozitivne kursne razlike u iznosu od 2.408.729 KM i prihode od zateznih kamata 262.786 KM.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 2.139.506 KM i najvećim dijelom odnose se na prihode od prodatog kasiranog materijala (816.194 KM), prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja (603.411 KM), dobitke po osnovu prodaje prava korištenja općinskog zemljišta (242.358 KM).

Na osnovu uzorka, revizijom smo konstatovali da Društvo priznaje prihode u skladu sa važećim Cjenovnicima, Računovodstvenim politikama Društva i u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda.

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi od 124.550.143 KM kako slijedi: **KM**

	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019
RASHODI	124.550.143	128.601.201
Poslovni rashodi:	118.195.505	121.368.524
Materijalni troškovi	12.483.685	15.438.213
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	70.391.117	69.839.418
Troškovi proizvodnih usluga	5.521.394	6.888.154
Amortizacija	27.375.116	26.511.415
Troškovi rezervisanja	671.730	782.192
Nematerijalni troškovi	1.752.463	1.909.132
Finansijski rashodi	3.956.335	4.545.234
Ostali rashodi i gubici	1.939.763	2.060.515
Rashodi iz osnova umanjenja vrijednosti sredstava	80.704	67.631
Rashodi iz osnova promjene rač. polit. i ispr. greš. iz ranij. god.	377.836	559.297

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 118.195.505 KM, a čine ih: materijalni troškovi, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije, troškovi rezervisanja i nematerijalni troškovi.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u visini od 12.483.685 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 2.954.528 KM, a odnose se na utrošenu energiju i gorivo u iznosu od 7.849.409 KM, utrošene rezervne dijelove u iznosu od 2.827.091 KM, utrošene sirovine i materijal u iznosu od 1.399.323 KM i otpis ambalaže, autoguma i sitnog inventara u iznosu od 407.862 KM.

Utrošena energija i gorivo iskazana je u iznosu od 7.849.409 KM i odnosi se na utrošenu električnu energiju za vuču preko kontaktne mreže u iznosu od 4.020.560 KM, gorivo za vuču vozova u iznosu od 1.679.369 KM, utrošenu ostalu električnu energiju u iznosu od 1.050.931 KM, utrošeno gorivo za drumska vozila u iznosu od 586.294 KM, te ostala energija, otpadna ulja i slično u iznosu od 512.254 KM.

Utrošena električna energija za vuču preko kontaktne mreže iskazana u iznosu od 4.020.560 KM odnosi se na električnu energiju za tržišno snabdijevanje za 2020. godinu na osnovu zaključenih ugovora sa JP „Elektroprivredom BiH“ d.d. Sarajevo i JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar . Predmet ugovora je snabdijevanje električnom energijom i obračun i fakturisanje usluga korištenja prijenosne mreže prema utvrđenim uslovima korištenja prijenosne mreže, definisanje odnosa, prava i obaveza između Snabdjevača i Kupca koji ima status kvalifikovanog kupca električne energije.

Vezano za utrošeno gorivo za vuču vozova, Društvo je uputilo prijedlog Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija dana 14. 8. 2019. godine za planiranu količinu dizel goriva koja će se koristiti za pogon šinskih vozila za period 1. 1. 2020. godine do 31. 12. 2020. godine u ukupnoj količini od 2.882.066 litara, a na koji je Vlada FBiH dala saglasnost. Nabavka dizel goriva u 2020. godini vršila se od dobavljača „HIFA-PETROL“ d.o.o. Sarajevo, nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke. Ukupno nabavljena količina dizel goriva oslobođenog od putarine za 2020. godinu iznosila je 1.803.971 litara.

Korištenje drumskih vozila vrši se u skladu sa Pravilnikom o upotrebi službenih drumskih vozila. Društvo raspolaže sa 49 drumskih vozila koja su raspoređena po organizacionim jedinicama: Generalna direkcija i poslovna područja Sarajevo, Mostar, Zenica, Tuzla i Bihać. Za putnička vozila se izdaje mjesečni PN-4 nalog, a za teretna PN-3 nalog. Servisiranje drumskih vozila vrši se na osnovu ugovora potpisanog sa „Tip-top gumi“ d.o.o. Sarajevo, nakon provedenog postupka javne nabavke. Sipanje goriva u motorna vozila vrši se preko kodiranih kartica „HIFA kartica“, gdje za svako motorno vozilo postoji kartica sa registarskom oznakom i brojem vozila. Nasuta količina goriva upisuje se na putni nalog vozila uz izdati fiskalni račun.

Za svako drumsko vozilo, kao i za šinska vozila, izvršeno je normiranje potrošnje goriva. Svaki mjesec Sektor plana, analize i raspoređivanje prihoda, Upravi Društva dostavlja pregled potrošnje goriva za drumska i šinska vozila, te utvrđena odstupanja ukoliko ih je bilo za taj mjesec. Ukoliko se utvrde odstupanja, Sektor plana, analize i raspoređivanja prihoda dodatno obrazloženje i opravdanost odstupanja, te ukoliko je potrebno, komisija određena Odlukom Generalnog direktora ponovno utvrđuje normative potrošnje za vozila kod kojih je utvrđeno odstupanje.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih primanja iskazani su u iznosu od 70.391.117 KM, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	70.391.117
Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	62.548.698
Troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih (topli obrok, prevoz, regres i drugo)	7.600.868
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	132.519
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	109.032

Bruto plaće i naknade plaća sa 31. 12. 2020. iskazane su u iznosu od 62.548.698 KM. Obračun i isplata plaća i naknada zaposlenih u Željeznicama vršena je u skladu sa internim aktima kojima su bila regulisana navedena primanja (Pravilnikom o radu, Ugovorima o radu, Odlukama direktora o osnovici za obračun plaće, o obračunu toplog obroka i o pravu na naknadu troškova prevoza). Osnovna plata proizvod je neto satnice, propisane Granskim kolektivnim ugovorom, broja sati efektivnog rada u toku mjeseca i pripadajućeg koeficijenta složenosti poslova za radna mjesta. Visina neto satnice u Društvu utvrđuje se mjesečno odlukom Generalnog direktora, a u skladu sa Pravilnikom o radu i Granskim kolektivnim ugovorom. U 2020. godini neto satnica iznosila je 2,35 KM. Najviša neto plata isplaćena u Društvu u 2020. godini iznosila je 5.037 KM (bez minulog rada), a najniža 528 KM.

Mjesečna neto plata Predsjedniku Uprave utvrđena je u visini 5 prosječnih neto plata isplaćenih u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca. Tako utvrđene plate uvećavaju se za visinu minolog rada, što je predviđeno članom 5. stav 2. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnim preduzećima u većinskom vlasništvu Federacije BiH.

Pravilnikom o radu Društva sistematizovana su radna mjesta za 4.275 izvršilaca, a na 31. 12. 2020. godine bilo je 2.933 zaposlenika. Uzimajući u obzir činjenicu da se Društvo nalazi u teškom finansijskom položaju, sa izrazito nepovoljnim koeficijentima likvidnosti i finansijske stabilnosti, te da troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iznose 56,5% ukupnih rashoda, potrebno je da se preispita postojeća sistematizacija radnih mjesta, kao i ukupan broj trenutno zaposlenih radnika, s ciljem racionalizacije troškova.

Preporuka:

- **preispitati opravdanost postojeće sistematizacije radnih mjesta s ciljem racionalizacije troškova i efikasnog obavljanja poslova.**

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 7.600.868 KM i najvećim se dijelom odnose na: topli obrok u iznosu od 5.364.323 KM, prevoz zaposlenika u iznosu od 1.330.689 KM, naknade za kilometražu u iznosu od 564.267 KM, novčane pomoći zaposlenicima u iznosu od 309.967 KM i ostale naknade (odvojeni život, naknada troškova i druge naknade po kolektivnom ugovoru) u iznosu od 31.623 KM.

Naknada za topli obrok se obračunavala i isplaćivala u na osnovu odluke direktora u iznosu od 9,28 KM dnevno.

Naknade za prevoz na posao i sa posla obračunavaju se u skladu sa Pravilnikom o radu, u visini od 50% cijene prevoza mjesečne karte-kupona, pod uslovom da je udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada veća od 3 km, odnosno gdje nema pogodne željezničke veze, a udaljenost je veća od 30 km, radniku se isplaćuju troškovi prevoza sredstvima javnog drumskog saobraćaja u visini od 70%. Naknade za kilometražu (putni troškovi voznog osoblja) isplaćuju se radnicima u skladu sa Pravilnikom o radu i iznose 4% od dnevnice, a najmanje 1,60 KM za službeno putovanje u zemlji, za svaki sat proveden na putovanju, te se međusobno isključuju sa naknadom za topli obrok.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od odnose se na naknade za naknade za članove Nadzornog odbora i odbora za reviziju u iznosu od 92.687 KM i naknade po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 16.344 KM.

Mjesečna naknada za rad predsjednika i članova Nadzornog odbora definisana je Ugovorima i Odlukom Skupštine Društva u iznosu od 70% od iznosa dvije prosječne neto plate isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca predsjedniku Nadzornog odbora, a članovima 80 % od naknade predsjednika, uz pisanu saglasnost resornog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 5.521.394 KM i odnose se na transportne usluge u iznosu od 2.284.705 KM, troškove održavanja (tekuće održavanje stalnih sredstava) u iznosu od 2.073.543 KM, troškove najma u iznosu od 695.760 KM i troškove ostalih usluga (komunalne usluge, deratizacija, oglašavanje i sl.) u iznosu od 467.386 KM.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 27.375.116 KM. Obračun se vrši putem vremenske amortizacije linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, u skladu sa Nomenklaturom stalnih sredstava sa amortizacijskim stopama i vijekom trajanja.

Troškovi rezervisanja

Troškovi rezervisanja iskazani su u iznosu od 671.730 KM i odnose se na rezervisanja troškova za otpremnine kod odlaska u penziju, a obračunati su na osnovu izračuna Ovlaštenog aktuara, u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 - Primanja zaposlenih u iznosu od 489.361 KM, te na rezervisanja za sudske sporove iskazana u iznosu od 173.370 KM.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.752.463 KM. U okviru nematerijalnih troškova najznačajniji su: troškovi poreza, članarina, naknada i drugih dadžbina 538.122 KM (vodna naknada 189.451 KM, posebna naknada za nesreće 189.459 KM, administrativne, sudske i ostale takse 113.600 KM, ostali porezi i naknade 45.612 KM), troškovi neproizvodnih usluga 520.766 KM (troškovi advokatskih usluga 195.431 KM, trošak zdravstvenih usluga 158.900 KM, troškovi vještačenja 92.133 KM, usluge revizije 12.000 KM i sl.), troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga 245.777 KM, troškovi članskih doprinosa i sličnih obaveza 221.004 KM (članarine vanjskotrgovinskim i ostalim komorama 147.417 KM, naknade za šume 38.864 KM, članarine turističkoj zajednici 28.868 KM i sl.), troškovi premija osiguranja 106.722 KM, bankarske usluge 83.036 KM, (troškovi fiksnih i mobilnih telefona, usluge interneta, otpreme pošte i ostale PTT usluge) i špeditorske usluge, pretplate na službena glasila i troškovi za stručnu literaturu 37.036 KM.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 3.956.335 KM i odnose se na rashode kamata u iznosu od 3.523.187 KM, na rashode od negativnih kursnih razlika u iznosu od 378.977 KM i ostalih finansijskih rashoda u iznosu od 54.171 KM.

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 1.939.763 KM, od kojih se najznačajniji odnose na: rashode od ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu od 1.189.948 KM, na rashode od prodaje otpadnog materijala u iznosu od 427.142 KM i na rashode od sudskih sporova u iznosu od 220.073 KM.

6.1.2.4 Rashodi iz osnova promjene rač. polit. i ispr. greš. iz ranijih godina

Rashodi iz osnova ispravki grešaka iz ranijih godina iskazani su u iznosu od 377.836 KM i čine ih naknadno utvrđeni ostali troškovi iz ranijih godina, od kojih se najznačajniji odnose na članarine za Community of European Railway and Infrastructure koje nisu evidentirane u ranijem periodu i rashode koje se odnose na isplatu doprinosa i regresa iz ranijih godina.

6.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazalo negativan finansijski rezultat – gubitak od 17.341.937 KM, dok je prethodne godine gubitak iznosio 7.889.392 KM. Značajno povećanje gubitka rezultat je ostvarenog gubitka iz poslovnih aktivnosti koji je u 2020. godini veći za 12.215.174 KM u odnosu na prethodnu godinu.

S obzirom na to da Društvo:

- **zalihe nije vrednovalo u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe (tačka 6.2.2.1 Izvještaja);**
- **nije izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava (tačka 6.2.1 Izvještaja);**

ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat (gubitak) Društva.

Posebno ističemo da Društvo već dugi niz godina posluje sa gubicima, što za posljedicu ima smanjenje kapitala. Na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 753.255.790 KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 335.428.213 KM, a na kratkoročne 393.227.707 KM (u okviru kratkoročnih obaveza, obaveze prema zaposlenima iskazane su 168.378.139 KM), dok se na tekuća sredstva odnosi samo 56.743.821 KM. Koeficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2020. godine je 0,14, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obaveze.

Ovakva situacija upućuje na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Zbog neblagovremenog rješavanja nagomilanih problema i višegodišnjih gubitaka, usljed nedovoljne, neadekvatne i sistemske podrške Federacije BiH,

kao većinskog vlasnika, u dijelu nepotpune i nedosljedne primjene Zakona o željeznicama Federacije BiH, Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja i ne implementacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice Federacije BiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 1. 1. 2008. do 31. 12. 2012. godine, pasivnosti organa upravljanja, stvorene su izuzetno velike obaveze. Društvo dugi niz godina posluje u uslovima potpune nelikvidnosti i nesolventnosti i ima uslovnu blokadu od Porezne uprave FBiH, a značajan dio nekretnina je pod hipotekama. Sredstva koja se iz Budžeta Federacije BiH godišnje doznačavaju po osnovu drugih, naprijed navedenih zakona, nedovoljna su za finansiranje održavanja željezničke infrastrukture i sufinansiranja putničkog i kombinovanog saobraćaja.

S obzirom na navedeno, sadašnje stanje, bez realnog osnova i stvorenih pretpostavki za iznalaženje adekvatnog rješenja u njegovom prevazilaženju i unapređenju poslovanja, upućuje na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u tabeli:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	1.437.998.911	1.454.917.572
Nematerijalna sredstva	60.250	50.523
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.426.944.797	1.446.249.636
Investicijske nekretnine	6.031.353	3.632.229
Ostala (specifična) stalna sredstva	2.491	2.491
Dugoročni finansijski plasmani	4.960.020	4.982.693

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 60.250 KM, a odnosi se na računarske programe – softvere i licence. Društvo primjenjuje linearnu metodu amortizacije, kroz procijenjeni vijek trajanja od 7-10 godina.

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli:

Opis		Zemljišta	Građevinski Objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pog. i kancel. namještaj	Transp. sredstva	Mat. sredstva u pripremi	Ukupno
1		2	3	4	5	6	7	8
1	Nabavna vrijednost na 1. 1. 2020.	92.938.856	3.111.539.406	118.963.465	5.789.221	713.105.783	56.919.955	4.099.256.686
	Direktna povećanja u 2020.		20.000	60.000			10.411.812	10.491.812
	Prenos sa pripreme		55.772.851	3.069.719	12.072	3.085.133	(61.946.220)	(6.445)
	Otuđenje i rashodovanje		81.476	7.882	3.195	280.349		372.902
	Ostalo	(2.435.107)	33.584					(2.401.523)
	na dan 31. 12. 2020.	90.503.749	3.167.284.365	122.085.302	5.798.098	715.910.567	5.385.547	4.106.967.628
2	Akumulirana amortizacija na 1. 1. 2020.		2.043.065.205	87.506.084	5.612.300	516.823.461		2.653.007.050
	Amortizacija za 2020.		13.892.608	4.569.422	43.620	8.782.745		27.288.395
	Otuđenje i rashodovanje		(81.476)	(7.882)	(3.165)	(239.331)		(331.854)
	Ostalo		59.241					59.241
	na 31. 12. 2020.	0	2.056.935.578	92.067.624	5.652.755	525.366.875	0	2.680.022.832
3	Neto knjigovod. vrijednost na 1. 1. 2020.	92.938.856	1.068.474.201	31.457.381	176.921	196.282.322	56.919.955	1.446.249.636
	na 31. 12. 2020.	90.503.749	1.110.348.787	30.017.678	145.343	190.543.692	5.385.547	1.426.944.796

Zemljište iskazano u iznosu od 90.503.749 KM, odnosi se na poljoprivredna, građevinska i zemljišta za ostale namjene. Za iskazano zemljište, Društvo u najvećem broju slučajeva nema dokaza o vlasništvu nad istim, iako su podneseni zahtjevi za dobivanje podataka iz katastarskih ureda i sudova. Smanjenje

u iznosu od 2.435.107 KM odnosi se na preknjiženje na investicijske nekretnine zemljišta izdatog u najam u skladu sa MRS 40 - Ulaganja u nekretnine.

Građevinski objekti iskazani su 1.110.348.787 KM (nabavne vrijednosti 3.167.284.365 KM, ispravke vrijednosti 2.056.935.579 KM), a čine ih objekti željezničke infrastrukture, stanične zgrade, depoi, ograde, magacini, tovarne rampe i ostali građevinski objekti uz prugu. Najznačajnija investicija koja je aktivirana u 2020. godini odnosi se na aktiviranje okončane investicije Glavna opravka jednokolosječne pruge i rekonstrukcija tunela Ivan na Željezničkom kolodvoru Vc dionica Sarajevo Bradina ukupne nabavne vrijednosti 55.108.270 KM na osnovu Odluke o aktiviranju od 13. 11. 2020. godine, koja je donesena na osnovu Zapisnika Komisije za kolaudaciju navedene investicije. Smanjenje građevinskih objekata u 2020. godini izvršeno je za vrijednost rashodovanja Skretnice Ljubače nabavne vrijednosti 65.907 KM i za rashodovanje putnog prelaza Malešići nabavne vrijednosti 5.223 KM koji su u potpunosti amortizovani.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 30.017.678 KM (nabavne vrijednosti 122.085.302 KM; ispravke vrijednosti 92.067.624 KM), a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti (oprema za željeznički saobraćaj, viljuškari, dizalice, agregati, elektro i informatička oprema), kao i oprema za obavljanje administrativnih poslova. Najznačajnije investicije aktivirane u 2020. godini odnose se na postavljanje optičkog kabla na dionici Sarajevo-Zenica-Banlozi 2.947.917 KM i opravku energetskog transformatora 328.140 KM.

Alati, pogonski i kancelarijski namještaj iskazani su u iznosu od 145.343 KM (nabavne vrijednosti 5.798.098 KM; ispravke vrijednosti 5.652.755 KM), a čine ih razni specijalni aparati (motorne kosilice vage, fiskalne kase), mjerni kontrolni instrumenti, kancelarijski namještaj, i audio i video aparati.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 190.543.692 KM (nabavne vrijednosti 713.105.783 KM; ispravke vrijednosti 525.366.875 KM), a čine ih lokomotive (električne, dizel-električne i dizel hidraulične), vagoni i ostala željeznička prevozna sredstva, putnički automobili i ostala transportna sredstva. Najznačajnije investicije aktivirane u 2020. godini odnose se na investicione opravke 84 teretna vagona (906.255 KM), opravku 76 teretnih vagona (839.243 KM), opravku 46 teretnih vagona (640.983 KM) i opravku lokomotive (346.879 KM). u ukupnom iznosu 408.118 KM. Naime, navedena sredstva su nakon redovnog opravka ponovo aktivirana na osnovu Zapisnika komisije za kolaudaciju u kojem su iskazani troškovi opravke i utvrđena nova vrijednost sredstava. Sredstva su dovedena u vozno stanje čime je produžen njihov vijek trajanja i pritanje ekonomskih koristi u Društvo. Smanjenje vrijednosti transportnih sredstava u 2020. godini, izvršeno je za rashodovanje dijelova vagona koji su bili na opravci nabavne vrijednosti 280.349 KM.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 5.142.492 KM i odnose se najvećim dijelom na započete projekte instalacije optičkog kabla i telekomunikacione opreme na relaciji Banlozi-Maglaj (2.485.910 KM), isporuku i instalaciju elektronskog signalno sigurnosnog osiguranja Rasputnica Miljacka-Tovarište Stup (1.953.783 KM) i investiciono ulaganje u gornji stroj pruge Sarajevo-Podlugovi (347.680 KM). Navedene investicije započete su u 2020. godini.

Investicijske nekretnine iskazane u iznosu od 6.031.353 KM i odnose se na nekretnine koje su date u najam po osnovu sklopljenih ugovora o najmu kojim su definisane obaveze u smislu obaveznog depozita u visini tri mjesečne kirije, prefakturisanja troškova režija, uzimanja mjeničnih izvjava i mjenica bez protesta, rokova plaćanja zakupa i slično. Najveći dio investicijskih nekretnina se odnosi na najam poslovnih prostora u krugu željezničkih stanica, zemljišta, magacina, stanova u okviru stanične zgrade i sl.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su 4.960.020 KM i najvećim dijelom odnose se dionice EUROFIME Švicarska (organizacija od javnog interesa, a čine ih željeznice njenih država članica) u iznosu od 4.777.435 KM koje je Društvo u 2017. godini dobilo na osnovu Odluke o konačnoj raspodjeli dionica u vlasništvu željeznica bivše Jugoslavije. Na ovoj poziciji iskazano je i učešće u kapitalu povezanog pravnog lica Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika Sarajevo u iznosu od 40.031 KM, dugoročni krediti koji se odnose na stambene kredite date radnicima u ranijim godinama 94.013 KM i finansijska sredstva koja se odnose na obveznice FBiH, nastale po osnovu verifikacije ratnih potraživanja 48.541 KM.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. U narednoj tabeli daje se pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna stalna sredstva – softver	10	10
Zgrade i tuneli	50-250	0,4-2
Lokomotive i vagoni	40	2,5
Mašine	10-15	
Putnički automobili	10	10
Kancelarijska oprema	10	10

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa, kao ni ranijih godina, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Naime, Društvo u sadašnjem obliku organizovanja posluje od 2002. godine, nakon formiranja jedinstvenog željezničkog preduzeća od interesa za Federaciju BiH. Najveći dio ove imovine priznat je po trošku sticanja umanjenom za obračunatu amortizaciju, zaključno sa 31.12.2001. godine. U prethodnim periodima ova imovina revalorizovana je prema koeficijentima zasnovanim na opštem indeksu rasta cijena industrijskih proizvoda, u skladu sa tadašnjim propisima i standardima FBiH. Objavljeni koeficijenti primjenjivali su se na nabavnu, a kasnije i na revalorizovanu vrijednost i na ispravku vrijednosti. Zbog činjenice da korišteni koeficijenti nisu bili povezani sa tržišnim vrijednostima, nego su usklađivani prema inflaciji, oni nisu predstavljali realan osnov za mjerenje i iskazivanje stalnih sredstava, shodno zahtjevima iz MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Osim navedenog početnog priznavanja sredstava, Društvo nije na datum bilansa, kao ni na datume prethodnih bilansa, vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršilo procjenu nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9. i ostalim zahtjevima iz MRS 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava. Također, Društvo je trebalo u skladu sa MRS -om - 16. Nekretnine, postrojenja i oprema paragraf 51. preispitati ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe imovine barem jednom na kraju svake finansijske godine.

Navedeno ima značajnost iz razloga što Društvo raspolaže imovinom (pruge, mostovi i tuneli) koja je davno izgrađena i na kojoj su potrebna redovna značajna ulaganja i remontu s ciljem produžavanja korisnog vijeka upotrebe. Ovaj problem je prepoznat i u Društvu s obzirom na to da se svake godine u Planu poslovanja planiraju značajna sredstva na rekonstrukciji željezničke infrastrukture radi povećanja stepena tehničke ispravnosti i raspoloživosti infrastrukturnih kapaciteta. Kao primjer navodimo da su prvobitnim Planom poslovanja za 2020. godinu predviđena tekuća i investiciona ulaganja u iznosu od čak 63.234.363 KM.

Navedeno ukazuje na to da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi, koja bi se utvrdila prema zahtjevima iz standarda, može značajno razlikovati od iskazane, radi čega se ne može potvrditi knjigovodstveno iskazana vrijednost.

Preporuka:

- *na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.*

Vlasništvo nad nekretninama

Sektor za imovinsko-pravne poslove posjeduje registar nekretnina, koji je zasnovan na podacima koji su dobijeni od zemljišno-knjižnih ureda nadležnih sudova na teritoriji FBiH, te podataka koji su dobijeni od nadležnih općina na teritoriji FBiH. U zemljišnim knjigama na nekretninama je upisano pravo raspolaganja, upravljanja ili korištenja, koja su postojala prema ranijim zakonima, a koji su u skladu sa Zakonom o stvarnim pravima pretvoreni u pravo vlasništva.

U pogledu usklađivanja stanja u javnim knjigama sa stvarnim stanjem, istaknut je dugotrajan postupak koji zahtijeva obezbjeđenje adekvatnih stručnih lica, radi izlaska na teren, snimanja stanja i upoređivanja sa stanjem u dokumentaciji o nekretninama, što je podloga za dalje postupanje u cilju uknjižavanja nekretnina. Kada su u pitanju nekretnine za koje se ne posjeduje dokaz o pravu vlasništva, a za koje Društvo posjeduje dokaz o pravu posjeda, moraju se provesti odgovarajući postupci kod nadležnih upravnih ili pravosudnih organa za čiju realizaciju je potrebno i više godina.

Zbog toga, je u 2017. godini imenovan Tim za praćenje, kontrolu, provjeru ispravnosti i uspostavljanje ažurne evidencije - registra nekretnina, čiji su vlasnici, posjednici, korisnici JP ŽFBiH d.o.o. Sarajevo. Zadatak Tima bio je da uspostavi ažurne evidencije - registar nekretnina (zemljišta i objekata) čiji su vlasnici, posjednici, korisnici JP ŽFBiH d.o.o. sa tačno naznačenom površinom svake nekretnine i usaglašavanje sa knjigovodstvenom evidencijom. S obzirom na to da je predsjednik Tima u 2020. godini otišao u penziju nije bilo nikakvih aktivnosti, niti se Tim sastajao u 2020. godini.

Preporuka:

- **obezbjediti dokaze o vlasništvu nekretnina iskazanih u poslovnim knjigama Društva i njihovoj uknjižbi kod nadležnih sudova, te okončati aktivnosti Tima za praćenje, kontrolu, provjeru ispravnosti i uspostavljanje ažurne evidencije registra nekretnina, čiji su vlasnici, posjednici, korisnici JP ŽFBiH d.o.o. Sarajevo, kako bi se uspostavila evidencija o vlasništvu nad nekretninama.**

Hipoteke i založno pravo

Društvo ima ograničenja u raspolaganju imovinom, jer je terećeno hipotekama na zemljište i poslovne objekte - zgrade na više lokacija u FBiH, u ukupno procijenjenoj vrijednosti od 165.879.078 KM. Hipoteke su date u korist Porezne uprave FBiH - Kantonalni porezni ured Sarajevo kao garancija za izmirenje poreznih obaveza. Postrojenja i oprema koja su vlasništvu Društva knjigovodstvene vrijednosti 2.449.088 KM založeni su kao jamstvo za obaveze koje se plaćaju prema sporazumu sa dobavljačem Končar-električna vozila d.d. Zagreb.

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
ZALIHE	27.649.446	28.395.689
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	27.595.166	28.390.213
Dati avansi	54.280	5.476

Zalihe materijala i rezervnih dijelova početno se vrednuju po trošku nabavke, a za utrošak zaliha primjenjuje se metod prosječne cijene.

Na datum bilansa iskazane su zalihe u iznosu od 27.595.166 KM, a čine ih sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar. U okviru zaliha iskazan je stari materijal (željezo, čelik, drvo, ulja, smola) u ukupnom iznosu 97.533 KM i materijal i rezervni dijelovi van upotrebe 7.411.849 KM

Zalihe materijala i rezervnih dijelova van upotrebe ukupne vrijednosti 7.411.849 KM (materijal 6.538.563 KM i rezervni dijelovi 873.286 KM) se najvećim dijelom odnose na materijal dobiven demontiranjem željezničke pruge. Društva je 2016. godine formiralo Komisiju za utvrđivanje jediničnih tržišnih cijena demontiranog materijala koja je konstatovala da se materijal dobiven rashodovanjem može iskoristiti za prodaju trećim licima ili za vlastite potrebe (kod popravki, zamjene rezervnih dijelova i sl.). Nakon toga, započete su aktivnosti na prodaji zaliha van upotrebe kao starog željeza kao i aktivnosti na identifikaciji neto prodajne vrijednosti navedenih zaliha. Međutim, Društvo još uvijek nema detaljan pregled zaliha van upotrebe u kojem bi po pojedinačnoj vrsti zaliha koje se prodaju,

količini u kojoj se prodaje i ukupnoj cijeni bila navedena njena trenutna vrijednost izražena prema količini u kojoj se prodaje kao i njena neto prodajna vrijednost.

Na datum bilansa Društvo nije vršilo procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara u skladu sa zahtjevima MRS 2 – Zalihe, iako postoje pretpostavke da je vrijednost zaliha umanjena zbog oštećenja, zastarjelosti i smanjenja prodajne cijene. Navedeno su konstatovale i popisne komisije po organizacionim dijelovima Društva. Također, uvedeni SAP sistem ne podržava starosnu strukturu zaliha, a u okviru zaliha iskazane su stare zalihe što navodi na zaključak da su zalihe koje ostaju duži vremenski period zastarjele. Također, Društvo nije Računovodstvenim politikama definisalo obavezu procjene neto prodajne vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS 2- Zalihe. **Na osnovu navedenog, zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara su precijenjene, jer Društvo na datum bilansa nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na finansijski rezultat nismo mogli utvrditi.**

Preporuka:

- **izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha shodno MRS-u 2 – Zalihe s ciljem realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata.**

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10.401.257	17.093.998
Transakcijski računi – domaća valuta	9.861.130	16.361.643
Transakcijski računi – strana valuta	37.386	100.943
Izdvojena novčana sredstva	487.670	605.868
Blagajna	15.071	25.544

Društvo ima otvorene transakcijske račune kod UniCredit banke d.d. Mostar (glavni račun), Union Banke d.d. Sarajevo, Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo, Sparkasse banke d.d. Sarajevo i Privredne banke d.d. Zagreb

Izdvojena novčana sredstva iskazana su 487.670 KM, a odnose se na izdvojena sredstva rezervisana za sudske presude po radnim sporovima i komunalnim naknadama po općinama koje nisu pravosnažne.

U Društvu je uspostavljena Glavna blagajna, blagajne poslovnih područja (Mostar, Sarajevo, Zenica, Tuzla i Bihać) i 30 staničnih blagajni. Primljena gotovina, po različitim osnovama, dnevno se evidentira u blagajne i polaže na račune poslovnih banaka. Putem glavne blagajne vršene su isplate: akontacije po osnovu službenog putovanja, reprezentacije i ostale isplate koje su nastale kao rezultat redovnog poslovanja.

Stanične blagajne se vode pri blagajnama u poslovnom području, a svoje poslovanje vode shodno odredbama Pravilnika 181 i Uputstva 182 (datiraju iz 1984 .godine) o transportno računovodstvenom i blagajničkom poslovanju na željezničkim stanicama i drugih pratećih propisa koji regulišu poslove staničnog računovodstva. Staničnim blagajnama poslovnih područja se odobravaju sredstva iz blagajničkog maksimuma blagajni poslovnih područja, u skladu sa Pravilnikom 181 i Uputstvom 182. Stanične blagajne pravdaju troškove isplaćene iz odobrenih sredstava sa blagajni poslovnih područja na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Regularnost rada blagajni kontrolniše revizor blagajni (nadzorno i kontrolno osoblje), koji je u sklopu Sektora kontrole prihoda, a realizaciju transportnih prihoda preko transakcijskog računa prati i kontrolniše Sektor za finansijske poslove. Revizijom smo konstatovali da se kontrola blagajne vrši u skladu sa internim aktima, te da se kontrole na licu mjesta provode svakodnevno prije pologa pazara.

Odlukom od 3. 2. 2017. godine utvrđen je blagajnički maksimum i uslovi i način plaćanja gotovim novcem za blagajnu u Generalnoj direkciji i blagajni u poslovnim područjima. Visina blagajničkog

maksimuma u Generalnoj direkciji iznosi 10.000 KM, a u poslovnim područjima po 5.000 KM i koristi se za gotovinska plaćanja shodno namjenama propisanim čl. 3 Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	18.693.118	18.654.974
Kratkoročna potraživanja	17.721.122	17.025.084
Potraživanja od kupaca u zemlji	7.202.049	8.177.010
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	263.526	154.445
Potraživanja iz specifičnih poslova	6.309.570	7.285.109
Druga kratkoročna potraživanja	3.945.977	1.408.520
Potraživanja za PDV	245.157	245.157
Aktivna vremenska razgraničenja-AVR	726.839	1.384.733

U skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama, potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih lica iskazuju se u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podataka o njegovoj vrijednosti.

Struktura potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i specifičnih poslova data su u sljedećoj tabeli:

	KM	
	31.12.2020.	31.12.2019.
Potraživanja od kupaca	13.775.145	15.616.564
Potraživanja od kupaca u zemlji	12.154.059	13.071.751
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	(4.952.010)	(4.894.741)
Kupci u inostranstvu	939.567	830.486
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu)	(676.041)	(676.041)
Potraživanja iz specifičnih poslova	6.317.230	7.292.769
(Ispravka vrijednosti potraživanja iz specifičnih poslova)	(7.660)	(7.660)

Prosječan period koji Društvo kreditira prodaju iznosi 20 dana, nakon čega, u slučaju kašnjenja, zaračunava zakonsku zateznu kamatu od 12% godišnje. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja iskazuju se u nominalnom iznosu usklađenom za procijenjene nadoknadle iznose. Ispravka vrijednosti, odnosno rezervisanje za procijenjene nenaplative iznose potraživanja utvrđuje se u skladu sa računovodstvenim politikama na kraju obračunske godine na osnovu procjene i preporuke centralne popisne komisije i usvojenog Elaborata o godišnjem popisu te na osnovu iskustva u naplati u prethodnim periodima za navedeno potraživanje. Društvo je u 2020. godini priznalo gubitke od umanjenja od 100% za sva potraživanja starija od 365 dana jer prošla iskustva ukazuju na to da se ova potraživanja u pravilu ne mogu naplatiti.

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u iznosu od 7.202.049 KM i odnose se na potraživanja po osnovu fakturiranih transportnih usluga (5.578.571 KM), ostala potraživanja od kupaca (1.225.960 KM), potraživanja po osnovu zakupa prostora, zemljišta, nekretnina i opreme (381.935 KM) i potraživanja po osnovu zakupa vagona i lokomotiva (15.582 KM). Na datum 31.12.2020. godine najveća nenaplaćena potraživanja su: Arcelor Mittal d.o.o Zenica 2.620.495 KM, JP Elektroprivreda BH d.d. Sarajevo 1.072.812 KM, Željeznice RS 568.174 KM, Global Ispat Koksna industrija d.o.o. Lukavac 327.156 KM i C.I.B.O.S. 349.628 KM.

Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su 4.952.010 KM i jednaka su Ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji, a najvećim dijelom ih čine potraživanja od CPU d.o.o. 865.809 KM (iz perioda 2004.-2009. godine), Aluminij d.d. Mostar 690.968 KM (sudski postupak pokrenut 2020. godine), Remont pruga 655.586 KM (stečajni postupak), TGA komerce d.o.o. 384.935 KM (iz perioda 2011. godine), Rudnici boksita Čitluk 360.343 KM, Zavisno društvo Rudnik uglja Kreka 327.077 KM (iz perioda 2012.-2013. godine) i GP ŽGP d.d 323.685 KM.

Potraživanja od kupaca u inostranstvu iskazana su u iznosu od 263.527 KM, a odnose na potraživanja po osnovu usluga transporta (55.649 KM), zakup kola i vagona (160.182 KM) i ostala potraživanja (47.696 KM). Najveća potraživanja od kupca iz inostranstva odnose se na EnnaTransport d.o.o. Zagreb 160.182 KM za zakup vagona i Enna Logic d.o.o. Vukovar 52.754 KM.

Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u inostranstvu iskazana su 676.041 KM i jednaka su Ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu.

Ročna struktura potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu prikazana je u sljedećoj tabeli:

Naziv	Nije dospjelo	Do 30 dana	Od 31 do 90	Od 91 do 180 dana	Od 181 do 365	Preko 365	Ukupno
Potraživanja od kupaca	3.829.261	2.749.233	691.655	177.315	18.111	-	7.465.575

Potraživanja po osnovu specifičnih poslova iskazana su 6.309.569 KM, a odnose se na: potraživanja od kupaca u zemlji po kontokorentnom obračunu 3.071.332 KM, od kojih se najveći dio odnosi na Željeznice RS a.d. Doboj 2.676.589 KM i potraživanja od kupaca u inostranstvu po kontokorentnom obračunu 3.238.237 KM, od kojih se najveći dio odnosi na Bulgarian State Railways 851.637 KM.

Kontokorentni obračuni se vode prema „UIC“-ovom kodeksu br. 311, na način da ako u bilateralnom platnom prometu jedan ili više salda potraživanja ostanu neplaćeni, povjerilac može u cijelosti ili djelimično izravnati taj saldo ako nastane saldo dugovanja. Izravanje se vrši na temelju najstarijeg potraživanja.

Kontokorentni račun između dvije željeznice promjenjive je prirode i dinamičan je, te se zbog toga stanje može brzo promijeniti iz potraživanja Društva od druge željezničke uprave, u njeno dugovanje. To je jedan od osnovnih razloga zašto se kontokorentni obračun ne prebacuje na sumnjiva i sporna je upravo zbog dinamike i vrste poslovanja, gdje se Društvo u isto vrijeme javlja kao povjerilac i dužnik prema istoj željezničkoj upravi. Račun se vodi kao tekući gdje se dugovanja i potraživanja svaki mjesec zatvaraju uplatama, bilateralnim i multilateralnim kompenzacijama, a stanje se sravnjava na mjesečnom nivou.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 3.945.977 KM i odnose se najvećim dijelom na potraživanja od Federalnog ministarstva prometa i komunikacija u iznosu od 3.000.000 KM po osnovu Odluke Vlade FBiH na ime finansijske pomoći u okolnostima pandemije COVID-19 od 22. 12. 2020. godine. S obzirom da su sredstva doznačena 28. 1. 2021. godine Društvo je u finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazalo navedenu pomoć kao potraživanje. Ostala kratkoročna potraživanja odnose se na potraživanja po osnovu neto naknada bolovanja preko 42 dana (383.010 KM) i na potraživanja za kamatu za kašnjenje u plaćanju (220.329 KM).

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 726.838 KM i najvećim dijelom se odnose na ukalkulisani prihod po osnovu pružanja transportnih usluga 657.129 KM ukalkulisani kontokorentni prihod 964.113 KM, koji će biti fakturirani po konačnom obračunu i sravnjenju sa ostalim željezničkim operaterima u 2018. godini.

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
KAPITAL	741.486.942	747.668.102
Osnovni kapital	737.023.713	737.023.713
Statutarne i druge rezerve	27.300.000	15.973.000
Nerealizovani gubici	(1.735.155)	(1.568.932)
Neraspoređena dobit prethodnih godina	0	4.842.003
Gubitak ranijih godina	(3.759.679)	(712.290)
Gubitak izvještajne godine	(17.341.937)	(7.889.392)

Osnovni kapital u poslovnim knjigama Društva iskazan je u iznosu od 737.023.713 KM, dok je u aktuelnom izvodu iz sudskog registra od 7. 10. 2020. godine vrijednost upisanog kapitala iskazana 815.218.177 KM. Skupština Društva je u oktobru 2019. godine donijela Odluku o pokriću gubitka za 2018. godinu na teret kapitala, kao i Odluku o utvrđivanju kapitala nakon pokrića gubitka koja bi bila osnova za izmjene Statuta Društva i registracije kapitala u sudskom registru. Međutim, kako Društvo nije imalo Upravu od 21.08.2017. godinu, koja je u skladu sa Statutom nadležna za utvrđivanje nacrti i izmjena Statuta, **do danas nije usvojena Odluka o utvrđivanju nacrti izmjena Statuta Društva, a time i utvrđivanja i usklađivanja vrijednosti kapitala u poslovnim knjigama i sudskom registru.**

Osnovni kapital čini kapital u državnom vlasništvu i dionički kapital. Naime, početkom 2005. godine izvršena je djelimična privatizacija. Iako Društvo u postupku privatizacije nije raspolagalo sa potpunom dokumentacijom o vlasništvu nad nekretninama, Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH je donijela rješenje kojim je odobren opis u sudski registar izvršene privatizacije državnog kapitala putem javnog upisa dionica koji čini 5,83085 % ukupnog osnovnog kapitala. Tom prilikom odobrena je privatizacija 49% državnog kapitala Operatora, dakle, dijela Društva, dok je preostali dio Društva, Infrastruktura, ostala u državnom vlasništvu. Nastavak nepravilnosti i nezakonitosti, nastavljan je u 2007. godini. Iste godine, Odlukom Nadzornog odbora, bez pravnog i argumentovanog osnova izvršeno je povećanje učešća privatiziranog u ukupnom kapitalu sa 5,83085% na 8,184%, tako da učešće državnog kapitala u osnovnom kapitalu iznosi 91,816%. U strukturi privatiziranog kapitala najznačajnije učešće imaju: EUROFOND d.d. Tuzla 4,48%, Hadžić Zuhra 1,09%, Knezović Ivan 0,60%, Hašimbegović Nermin 0,38%, Mesić Zlatan 0,22%, PIF „BOSFIN“ Sarajevo 0,22%, BIG INVESTICIONA GRUPA d.d. Sarajevo 0,14%, i ostali sitni dioničari fizička lica. Ovako utvrđena struktura kapitala registrovana je rješenjem Općinskog suda u Sarajevu od 18.02.2009. godine.

Utvrđenu strukturu osnovnog kapitala ne možemo potvrditi iz razloga što postupak djelimične privatizacije nije proveden u skladu s važećim propisima o privatizaciji i što je naknadno, bez pravnog osnova, izvršeno povećanje učešća dioničkog u ukupnom kapitalu. Potrebno je istaći da je u 2012. godini, po instrukciji resornog ministarstva, angažovana revizorska kuća koja je nakon izvršene revizije postupka privatizacije dala preporuku „da se, imajući u vidu utvrđene nedosljednosti i proceduralne nepravilnosti, u saradnji sa resornim ministarstvom i Agencijom za privatizaciju u FBiH, preispita opravdanost procesa i načina privatizacije, a ujedno i promjene strukture kapitala Društva i shodno tome poništi cjelokupan postupak privatizacije.“ Izvještaj o izvršenoj reviziji privatizacije dostavljen je Nadzornom odboru, Ministarstvu prometa i komunikacija FBiH i Vladi FBiH na dalje postupanje u njihovoj nadležnosti. Navedene nepravilnosti konstatovane su i u našim prethodnim izvještajima, ali nije bilo daljnjih aktivnosti u vezi s njima.

Statutarne i druge rezerve iskazane su u iznosu od 27.300.000 KM i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 11.327.000 KM. Razlog navedenog povećanja su Odluka Vlade FBiH o usvajanju Programa utroška sredstava tekućeg transfera „Subvencije javnim preduzećima-Transfer za izmirenje obaveza po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji JP Željeznice FBiH d.o.o.“ utvrđenog Budžetom FBiH za 2020. godinu Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija od 6. 2.2020. godine u iznosu od 6.000.000 KM i Odluka Vlade FBiH Transfer za investiciono ulaganje u gornji stroj pruge na dionici stanica Sarajevo Putna- Podlugovi i Transfer za Ugradnju optičkog kabla sa aktivnom opremom na dionici EVP Banlozi-Maglaj u ukupnom iznosu od 5.327.000 KM. U navedenim odlukama je navedeno da će Društvo za visinu uplaćenih sredstava povećati učešće državnog kapitala. **Navedena ulaganja iskazana su na statutarne rezervama iz razloga što Društvo nije imalo Upravu koja je, u skladu sa Statutom, nadležna za utvrđivanje nacrti i izmjena Statuta, zbog čega nije izvršeno utvrđivanje i usklađivanje vrijednosti kapitala u poslovnim knjigama i sudskom registru.**

Preporuke:

- **potrebno je putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Vlade FBiH poduzeti aktivnosti na provjeri osnovanosti provedene djelimične privatizacije, u skladu s važećim zakonskim propisima o privatizaciji;**

- *za ulaganja iskazana na statutarnim rezervama u iznosu od 11.327.000 KM izvršiti povećanje vrijednosti kapitala FBiH u statutu Društva, sudskom registru i poslovnim knjigama, u skladu s odlukama Vlade FBiH.*

6.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze kako slijedi:

KM

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	753.255.790	771.394.131
Dugoročna rezervisanja	22.928.982	23.402.034
Dugoročne obaveze	335.428.213	378.465.580
Kratkoročne obaveze	393.227.707	366.057.372
Kratkoročne finansijske obaveze	188.612.188	154.051.633
Obaveze iz poslovanja	16.095.507	15.678.034
Obaveze iz specifičnih poslova	13.943.766	17.306.167
Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih	168.378.139	172.874.270
Druge obaveze	6.760	9.620
Obaveze za PDV	80.316	96.168
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	6.111.031	6.041.480
Pasivna vremenska razgraničenja	1.670.888	3.469.145

6.2.4.1 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 22.928.982 KM i odnose se na obračunata rezervisanja za donirana sredstva u iznosu od 13.455.384 KM, obračunata rezervisanja za otpremnine u iznosu od 7.071.105 KM i obračunata rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 2.402.493 KM.

Rezervisanja za otpremnine izvršena su na osnovu procjene ovlaštenog aktuaru, u skladu sa MRS – om 19 – Primanja zaposlenih i vlastitim aktima. Na osnovu Aktuarskog izvještaja sadašnja vrijednost obaveze na dan 31. 12. 2020. godine iskazana je u iznosu od 7.071.105 KM. Nakon izvršenog uvida u aktuarski obračun, konstatovali smo da je obračun izvršen u skladu sa MRS-om 19 – Primanja zaposlenih.

Rezervisanja za pokrenute sudske sporove odnose se na pokrenute sporove iz radnog odnosa u iznosu od 1.924.946 KM i za privredne sporove u iznosu od 477.547 KM.

Rezervisanja za donirana sredstva najvećim dijelom čini vrijednost doniranih sredstava u prethodnim periodima evidentiranih u skladu sa MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći, od čega se 5.928.123 KM odnosi na dugoročna rezervisanja za stalna sredstva, a 7.517.860 KM za ostala donirana sredstva. Ostatak od 9.401 KM se odnosi na dugoročno razgraničene prihode po osnovu prodaje stanova na kredit. U 2020. godini izvršeno je umanjeње početnog stanja ukupnih dugoročnih rezervisanja po navedenim osnovama za iznos pripadajuće amortizacije koja se odnosi na 2021. godinu od 405.093 KM i to 156.471 KM za donirana stalna sredstva, 405.093 KM za ostala donirana sredstva te 1.019 KM za prihod po osnovu prodaje stanova na kredit. Navedeni iznosi za koje je izvršeno umanjeње dugoročnih razgraničenja su prebačeni na pripadajuće pozicije u bilansu za kratkoročna razgraničenja.

6.2.4.2 Dugoročne obaveze

Dugoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 335.428.213 KM, a odnose se na obaveze za glavicu i kamatu po dugoročnim kreditima, koje su nakon potpisanih Aneksa Ugovora između Federalnog ministarstva finansija i Društva po međunarodnim kreditima od 24.11.2015. godine reprogramirane do 2018. godine. U 2021. godini Društvo je dobilo saglasnost Federalnog ministarstva finansija na nove anekse ugovora koje je Uprava prihvatila Odlukom od 23. 7. 2021. godine. Novim aneksima rokovi otplate reprogramirani su do 2032. godine.

Kredit u otplati iskazani su u iznosu od 184.399.631 KM i obuhvataju kredite: „EBRD“ 944, „EIB“ 21127, kredit Vlade Španije za projekat „Talgo“, „EBRD“ 35418, „OPEC-OFID“ i kredit Vlade Portugal. **Društvo u 2020. godini nije otplaćivalo dospjelu glavnicu, niti dospjelu kamatu** za kredite „EBRD“ 944, „EIB 21127“, kredit Vlade Španije za projekat „Talgo“, „EBRD“ 35418, „OPEC-OFID“, dok kredit Vlade Portugal ima grace period koji traje do 2021. godine, ali dospjele kamate, također nisu plaćene u 2020. godini. Društvo je obaveze po kreditu koje prispijevaju u 2021. godini preknjižilo sa dugoročnih na kratkoročne finansijske obaveze. Izvodom otvorenih stavki dostavljenom od Federalnog ministarstva finansija na dan 31. 12. 2020. godine potvrđene su obaveze po osnovu glavnice za kredite za sve kredite u otplati osim obaveza po kreditu „EIB“ 21127, koje se razlikuju za iznos od 73.605 KM, koja se prema izjavi odgovornih lica Društva odnose na neiskorišteni dio sredstava, koji se nalaze u trezoru Centralne banke. Naime, sredstva odobrenih kredita se nalaze na računima Federalnog ministarstva finansija, otvorenih kod Centralne banke, a Društvo je krajnji korisnik tih sredstava. Iako se očekivalo, navedena sredstva se nisu iskoristila do kraja 2020. godine. Ova razlika konstatovana je i u prethodnom revizorskom izvještaju i do danas nisu usaglašena stanja. Ovdje je potrebno napomenuti da uvidom u navedeni IOS - u nisu iskazane obaveze po osnovu kamata, već samo obaveze po osnovu glavnog duga, budući da Federalno ministarstvo finansija vodi evidenciju samo o obavezama po osnovu glavnice ino-kredita, bez evidencije o stanju kamata po istim kreditima.

Kredit u povlačenju se odnosi na kredit „EIB“ 23376, uzet za projekat obnove „Željeznica II“. Garant za povrat ovih kredita je Federacija BiH.

Kredit „EIB 23376“ iz 2005. godine, odobren je u iznosu od 51.600.000 EUR, u protuvrijednosti 100.920.828 KM. Povučena sredstva po ovom kreditu na dan 31. 12. 2020. godine iznose 94.422.411 M. IOS-om od Federalnog ministarstva finansija identificirana je razlika u iznosu od 6.498.417 KM na 31. 12. 2020. godine. Navedena razlika odnosi se na sredstva koja još uvijek nisu povučena, niti utrošena, već koja je Federalno ministarstvo finansija prenijelo na transakcijski račun u konvertibilnim markama, kako bi se izbjeglo obračunavanje negativne kamate zbog negativnih vrijednosti valute EURIBORA-a na EUR račun. Ni ovim IOS-om nisu iskazane obaveze po osnovu kamata od Federalnog ministarstva finansija. Transakcijski računi na kojima se nalaze sredstva odobrenih kredita su računi Ministarstva finansija BiH, koje se s tih računa prenose na račun Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija RS respektivno. Društvo je samo korisnik tih sredstava. U okviru sistema interne kontrole utroška, navedenim sredstvima upravlja Jedinica za implementaciju projekata i ona aplicira na ta sredstva, te daje naloge za plaćanje.

6.2.4.3 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 393.227.707 KM, a odnose se na: kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja, obaveze iz specifičnih poslova, obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih, druge obaveze, obaveze za PDV i obaveze za ostale poreze i druge dadžbine.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 188.612.188 KM, a čine ih kratkoročne obaveze po kreditima 150.013.133 KM, obaveze za obračunatu dospjelu kamatu 31.138.173 KM, obaveze za primljene depozite i kaucije 3.835.000 KM i ostale kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 3.625.882 KM (takse na nepovučena sredstva, kratkoročni dio obaveze po sporazumu sa Končarom i sl.)

Kratkoročne obaveze po kreditima odnose se na kratkoročni dio dugoročnih kredita, kratkoročni dio robnih kredita od „Končar-Električna vozila“ d.d. Zagreb i na obaveze za ostale kredite sa ino željeznicama ÖBB – Austrijske željeznice Rail cargo Austrija, „MÁV Zrt.“ - Mađarske željeznice, Patentes Talgo i „UIC“ - Međunarodna unija željeznica. Za navedene ostale kredite Društvo nije radilo konfirmacije iz razloga što su obaveze po ovim kreditima priznate Zakonom o finansijskoj konsolidaciji JP „ŽFBiH“ d.o.o Sarajevo za period od 01.01.2008.–31.12.2012. godine.

Obaveze za obračunatu dospjelu kamatu iskazane su u iznosu od 31.138.173 KM, a odnose se na dospjelu kamatu po kreditima, koja se knjiži i po dospijeću.

U nastavku dajemo pregled kredita na na 31. 12. 2020. godine:

R.b.	Kredit	Obaveze za glavnicu		Obaveze za kamate		Taksa na nepovučena sredstva	Ukupne obaveze na dan 31.12.2020	Uslovi kredita				
		Dugoročne	Kratkoročne	Dugoročne	Kratkoročne			Podaci iz Ugovora	Podaci iz osnovnog Ugovora		Podaci iz aneksa ugovora	
								Kamatna stopa (u %)	Period otplate		Period otplate	
									Glavnica	kamata	Glavnica	Kamata
I KREDITI U OTPLATI												
1	EBRD 944	14.718.433,22	9.812.288,00	2.965.797,16	1.743.388,96	158.876,34	29.398.783,68	Promjenjiva	2005-2016	2005-2016	2018-2027	2018-2027
2	EIB 21127	28.090.346,71	18.775.968,00	4.784.476,84	3.548.054,19	-	55.198.845,74	Promjenjiva	2006-2021	2002-2021	2018-2027	2018-2027
3	PORTUGAL	62.570.913,38	-	12.305.184,34	8.352.122,73	-	83.228.220,45	3,12% g.	2020-2032	2005-2032	2023-2035	2018-2035
4	TALGO	79.019.937,74	52.679.958,72	5.543.852,06	6.774.171,32	283.481,95	144.301.401,79	1,25% g.	2017-2025	2007-2025	2018-2027	
5	UNICREDIT BANKA	-	-	-	-	-	-	Euribor 5% g.	2011-2020	2010-2020		
6	EBRD 35418	39.133.848,50	34.142.599,68	2.059.929,75	1.808.057,08	2.846.493,03	79.990.928,04	Euribor 1,25%	2010-2021	2007-2021	2018-2027	
7	OPEC-OFID	15.672.014,96	5.310.785,60		2.020.491,80	53.107,07	23.056.399,43	3,5% g.	2013-2027	2013-2027	2018-2037	
	UKUPNO I	239.205.494,51	120.721.600,00	27.659.240,15	24.246.286,08		415.174.579,13					
II KREDITI U POVLAČENJU												
1	EIB 23376	67.517.572,59	26.904.838,78	2.782.624,64	2.439.706,63		99.644.742,64	Euribor 4,5%	2012-2026	2012-2026	2018-2037	2018-2037
	UKUPNO II	67.517.572,59	26.904.838,78	2.782.624,64	2.439.706,63		99.644.742,64					
III ROBNi KREDITI												
1	KONČAR niskopodni voz (20109)		276.232,20		1.238.791,51	-	1.515.023,71		2010-2013	2010-2013	*sudski troškovi	
2	KONČAR lokomotive (20005)		21.507,41		2.697.114,34	-	2.718.621,75		2008-2013	2008-2013	*sudski troškovi	
	UKUPNO III	-	297.739,61	-	3.935.905,85	-	4.233.645,46					
IV OSTALI KREDITI												
1	UIC	-	1.464.588,09		87.943,87		1.552.531,96	3,5%				
2	RCA	-	466.223,15		20.144,54		486.367,69	3,57%				
3	MAV	-	670.444,74		-		670.444,74	5%				
4	FMPiK	-	3.835.000,00		-		3.835.000,00	Revolving PDV				
	UKUPNO IV	-	6.436.255,98	-	108.088,41	-	6.544.344,39					
	UK. I+II+III+IV*	306.723.067,10	154.360.434,37	30.441.864,79	30.729.986,97	3.341.958,39	525.597.311,62					

* razlika između iznosa u finansijskim izvještajima i u tabeli predstavlja pozitivne kursne razlike

Uzevši u obzir značajan iznos dospjelih obaveza po osnovu kredita za glavnicu (150.013.133 KM) i kamatu (31.138.173 KM), ističemo da Društvo nije u mogućnosti uredno servisirati preuzete obaveze. Navedeno direktno utiče na likvidnost Društva, a budući da je uz trenutni model poslovanja izvjesno da ni nedospjele obaveze neće biti izmirene u predviđenom roku, potrebno je donijeti mjere za prevazilaženje problema nagomilanih obaveza. Prema navedenom, Društvo dugi niz godina ne izmiruje obaveze po osnovu dugoročnih kredita kod i ne izvršava obaveze u skladu s odredbama zaključenih ugovora, odnosno ne upravlja kreditnim rizikom u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju. S obzirom na navedeno, uprava nije osigurala provođenje redovnih mjera upravljanja kreditnim rizikom i rizikom likvidnosti i u vezi s tim postupala prema pravilima poslovno-finansijske struke, u skladu s članom 6. Zakona o finansijskom poslovanju.

Preporuka:

- ***upravlјati kreditnim rizikom i rizikom likvidnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju.***

Obaveze za primljene depozite i kaucije iskazane su 3.835.000 KM i odnose se na doznačena sredstva iz Budžeta FBiH, a koja se odnose za obaveze plaćanja PDV-a pri realizaciji nabavki finansiranih iz međunarodnih kredita. Posljednjom Odlukom Vlade FBiH od 24.11.2017. godine, rok za povrat preostalog duga od 3.850.000 KM po ove dvije Odluke je prolongiran do 15.10.2018. godine, što nije ispoštovano ni do okončanja naše revizije.

Ostale kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 3.639.698 KM i odnose se na taksu na nepovučena sredstva po kreditima, a pojedinačni iznosi su dati u tabeli za kredite.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 16.095.506 KM. Odnose se na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 15.581.951 KM, primljene avanse, depozite i kaucije u iznosu od 410.881 KM i ostale obaveze iz poslovanja u iznosu od 102.674 KM.

Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 16.095.506 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 8.161.686 KM, dobavljačima u zemlji u iznosu od 7.196.054 KM, obaveze za primljene avanse u iznosu od 410.881 KM obaveze prema povezanim licima u iznosu od 224.211 KM.

Obaveze iz specifičnih poslova iskazane su u iznosu od 13.943.766 KM i odnose se na obaveze za dio tuđih ino prihoda u izlaznim računima (kontokorentni obračun) u iznosu od 11.563.383 KM od kojih su najveće iskazane prema „HŽ Cargo“ d.o.o. Zagreb u iznosu od 6.070.050 KM, Enna Logic d.o.o. u iznosu od 2.404.585 KM i prema ČD Cargo a.s. u iznosu od 689.439 KM. Ostatak obaveza iz specifičnih poslova odnosi se na obaveze po kontokorentnom obračunu u zemlji prema „Željeznice Republike Srpske“ Doboj u iznosu od 2.380.382 KM.

Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja iskazane su u iznosu od 168.378.139 KM, a odnose se na obaveze za neto plaće u iznosu od 3.232.283 KM, obaveze za poreze i posebne dadžbine 8.556.930 KM, obaveze za doprinose 155.850.146 KM i obaveze za ostala neto primanja 738.780 KM.

Obaveze za doprinose u najvećem dijelu odnose se na obaveze za PIO 103.176.723 KM, obaveze za zdravstvo 38.706.076 KM i obaveze za nezaposlenost 12.487.739 KM. Društvo od 2000. do 2017. godine nije izmirivalo doprinose za PIO, za nezaposlenost, a obaveze za zdravstveno osiguranje izmirivale su se povremeno, radi ovjere zdravstvenih knjižica zaposlenika. Ovdje je potrebno naglasiti da se prema Zakonu o finansijskoj konsolidaciji JP „ŽFBiH“ d.o.o Sarajevo za period od 01.01.2008.– 31.12.2012. godine, od 26.01.2009. godine, Federacija BiH, kao vlasnik državnog kapitala, obavezala da će radi konsolidacije obaveza Društva finansirati 179.896.802 KM, od čega se 63 miliona odnose na obaveze Društva prema javnim fondovima, a sve u cilju osiguranja finansijske održivosti i stabilnosti poslovanja. Navedeni Zakon se do kraja 2020. godine nije realizovao, iako je rok za realizaciju bio 31.12.2012. godine, kada je trebala biti izmirena posljednja tranša. Do 31. 12. 2020. godine Federacija BiH je Društvu doznačila tek iznos od 12 miliona KM (6 miliona KM u 2018. godini i 6 miliona KM u 2020. godini) na osnovu odluka o usvajanju programa utroška sredstava tekućeg transfera „Subvencije javnim preduzećima – transfer za izmirivanje obaveza po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji JP ŽFBiH

d.o.o. Sarajevo“ Resorno ministarstvo je bilo dužno navedene iznose sredstava prebaciti Društvu po ispostavljenim fakturama za iznose koje su uplatili prema javnim fondovima. Za navedena doznačena sredstva, Društvo je bilo u obavezi povećati učešće državnog kapitala.

Struktura neizmirenih doprinosa data je u tabeli:

KM

	2000–2017. godine	2020. godina	Dospjelo sa 31. 12. 2020. godine
Obaveze za PIO	107.041.419	1.142.214	103.176.723
Obaveze za zdravstvo	39.182.781	819.416	38.706.076
Obaveze za nezaposlenost	12.679.659	99.325	12.487.739
UKUPNO	158.903.859	2.060.955	154.370.538

Društvo je prilikom isplata plata za 2020. godinu uplaćivalo i pripadajuće doprinose i poreze, kao i doprinose za PIO zbog redovnog penzionisanja te obaveze koje su obuhvaćene rješenjima Porezne uprave FBiH u ukupnom iznosu od 62.999.989 KM, te za 2020. godinu postoji samo iskazana obaveza za poreze i doprinose na plaću koji se odnose na decembar 2020. godine.

Zbog neizmirenih obaveza za doprinose, Porezna uprava Federacije BiH (Kantonalni porezni ured Sarajevo, Odsjek za prinudnu naplatu) aktom od 15. 5. 2017. godine, obavijestila je banke kod kojih Društvo ima otvorene transakcijske račune, da se nastavi postupak prinudne naplate poreznih obaveza po Rješenjima o naplati porezne obaveze iz novčanih sredstava, koja su donesena na osnovu izvornog Rješenja o prinudnoj naplati Kantonalnog poreznog ureda Sarajevo (broj 13-9-01-15-5-1330/2011. Od 13. 12. 2011. godine). Na osnovu toga, donesena su Rješenja o ograničenju prava raspolaganja novčanim sredstvima na računu poreznog dužnika JP Željeznice FBiH d.o.o., u kojim je određeno da se ograničenja ne odnose na plaćanje svih poreznih obaveza, uplatu doprinosa na plate i izdatke neophodne za redovno poslovanje u smislu odredbe člana 18. stav 2. Zakona o finansijskom poslovanju¹⁰. O navedenoj uslovnoj blokadi obaviještene su sve nadležne instance, Nadzorni odbor, resorno ministarstvo i Vlada FBiH.

Međutim, iako se u posljednje tri godine obaveze za poreze i doprinose izmiruje redovno, po dospijeću, ukupne obaveze po osnovu neuplaćenih doprinosa vezano za plaće za period od 2000. do 2017. godine iznose 158.903.859 KM. U tom periodu plaće su isplaćivane bez uplate doprinosa, što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima i članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, što je i konstatovano u ranijim Izvještajima Ureda za reviziju.

Preporuka:

- *izmiriti obaveze za dospjele doprinose iz perioda 2000–2017. godine, u skladu s Rješenjem Porezne uprave FBiH o ograničenju prava raspolaganja sredstvima na računu poreznog dužnika JP Željeznice FBiH d.o.o.*

Obaveze za ostala neto primanja iskazane su u iznosu od 738.780 KM i u najvećem dijelu odnose se na obaveze za topli obrok u iznosu od 493.009 KM, obaveze za naknadu troškova prevoza u iznosu od 116.851 KM, obaveze za kilometar sat osoblja na vozu u iznosu od 55.656 KM, obaveze za ostale isplate zaposlenicima u iznosu od 40.832 KM, obaveze za otpremninu 23.200 KM, te obaveze po putnim nalogima u iznosu od 9.232 KM.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 6.761 KM i u najvećem dijelu odnose se na: obaveze za naknade članovima Nadzornog odbora u iznosu od 3.761 KM, te na obaveze po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 3.000 KM.

Obaveze za PDV iskazane su u iznosu od 80.316 KM odnose se na obaveze po PDV prijavi za decembar 2020. godine koje će biti izmirene u januaru 2021. godine.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine iskazane su u iznosu od 6.111.031 KM, a najvećim dijelom odnose se na: obaveze za porez na promet proizvoda i usluga u iznosu od 5.506.340 KM (koje su obuhvaćene Zakonom o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo.), obaveze za

¹⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 48/16;

doprinosu za šume u iznosu od 377.745 KM (od čega se 38.864 KM odnosi na obavezu za 2020. godinu, a ostatak na period 2013.-2019. godine), obaveze za turističke zajednice u iznosu od 120.314 KM, obaveze prema vanjskotrgovinskoj komori u iznosu od 29.033 KM i obaveze za ostale poreze i doprinose u iznosu od 77.599 KM.

6.2.4.4 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana u iznosu od 1.670.889 KM u najvećoj mjeri, odnose se na ukalkulisane troškove za koje nije pristigla faktura do kraja godine po kontokorentnom obračunu, kao i na kratkoročni dio odloženih prihoda koji se odnosi na donirana sredstva.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Odlukom Predsjednika Uprave od 13. 10. 2020. godine formirane su popisne komisije za popis sredstava i izvora sredstava. Centralna popisna komisija je 5.11.2020. godine donijela Terminski program aktivnosti izvršenja popisa sa zadatim rokovima izvršenja popisa, Elaborat o izvršenom popisu sredstava, obaveza i potraživanja Društva na 31. 12. 2020. godine sačinjen je 15. 1. 2021. godine. U prilogu Elaborata su pregledi stanja imovine, potraživanja i obaveza (popisne liste) i pregledi stavki za otpis. Nadzorni odbor je 26. 2. 2021. godine donio Odluku o usvajanju Elaborata o godišnjem popisu za 2020. godinu. Konstatovane razlike (viškovi, manjkovi i otpis) evidentirane su u poslovnim knjigama Društva za 2020. godinu.

Uvidom u Elaborat i Izvještaje popisnih komisija konstatovali smo da:

- prilikom popisa zemljišta i građevinskih objekata koji su iskazani u finansijskim izvještajima Društva, popisne komisije nisu obratile pažnju na status vlasništva ili prava raspolaganja nad njima, zbog čega nisu izvršile analizu vlasništva nad iskazanom imovinom;
- prilikom popisa zaliha materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara koji su iskazani na pozicijama materijala i rezervnih dijelova van upotrebe, popisne komisije su za dio zaliha dale prijedlog kasacije jer se radi o neupotrebljivim zalihama, koje je komisija predložila za kasaciju još 2019. godine, ali za njih do okončanja revizije nije izvršena kasacija;
- nije izvršen popis imovine, potraživanja i obaveza iskazanih u vanbilansnoj evidenciji Društva.

Na osnovu navedenog, ne možemo potvrditi da je popisom utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- ***izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti stvarno stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.***

6.2.6 Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 27.222.518 KM, a odnosi se najvećim dijelom na:

- neplaćeni dionički kapital po pozivu u EUROFIMA 19.368.012 KM;
- nekretnine i postrojenja uzeta u zakup 2.016.918 KM, a odnosi se na opremu koja je u vlasništvu korporacije ŽFBiH, ali je data Društvu na korištenje;
- potraživanja koja su utužena i isknjižena iz bilansnih pozicija 5.513.018 KM;
- tuđa stalna sredstva zatečena u Radionici Dobošnica, a koja nisu preuzeta niti izmještena 303.100 KM.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 115.588.619 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 122.281.360 KM, što za rezultat ima negativan novčani tok u iznosu od 6.692.741 KM. Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2020. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljene su u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), kao i potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje. **Također, iskazani su pokazatelji likvidnosti, profitabilnosti, zaduženosti i ekonomičnosti na osnovu kojih je donesen zaključak na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.**

7. JAVNE NABAVKE

Uz Plan poslovanja Društva za 2020. godinu usvojen je i Plan javnih nabavki za 2020. godinu u ukupnom iznosu za robe, radove i usluge 219.805.590 KM. U Društvu je uz usvojeni Rebalans Plana poslovanja u decembru 2020. godine usvojen i izmijenjeni Plan nabavki, koji je Rebalansom planiran u ukupnom iznosu od 37.457.060 KM, što je manje u odnosu na prvobitni Plan nabavki za 182.348.530 KM. Značajno smanjenje planiranih nabavki u Rebalansu u odnosu na prvobitni Plan, prvenstveno je rezultat pada prometa izazvanog pandemijom COVID-19.

Prema prezentiranim podacima, u 2020. godini, provedeno je 253 postupaka javnih nabavki i zaključeni su ugovori ukupne vrijednosti 9.103.686 KM, što je za 76% manje od Rebalansom planiranog iznosa. Potrebno je istaći da veliki broj planiranih nabavki nije ni započet u 2020. godini, a jedan od razloga je taj što investicijske aktivnosti nisu mogle biti provedene zbog toga što Vlada i Parlament FBiH nisu usvojili petogodišnji plan poslovanja koji je osnova za utvrđivanje elemenata vezanih za obavljanje i finansiranje poslova održavanja željezničke infrastrukture.

Pregled provedenih postupaka javnih nabavki u 2020. godini dajemo u tabeli:

	KM	
	Iznos (u KM)	Broj postupaka
JAVNE NABAVKE	9.103.686	253
Otvoreni postupci	7.742.782	18
Pregovarački postupak	149.654	1
Konkurentski zahtjev	233.346	10
Direktni sporazumi	977.903	224

Revidirali smo 22 postupka i procedure dodjele ugovora u 2020. godini u vrijednosti od 6.868.633 KM, odnosno 75% vrijednosti ukupno zaključenih ugovora: 9 ugovora dodijeljenih putem otvorenog postupka (u vrijednosti od 6.660.236 KM), 5 konkurentskih zahtjeva (u vrijednosti od 162.257 KM) i 8 direktnih sporazuma (u vrijednosti 46.140 KM).

Društvo je u toku 2020. godine provelo dva otvorena postupka za nabavku drvenih pružnih pragova i to:

- Odlukom od 20. 2. 2020. godine pokrenut postupak javne nabavke bukovih i mostovskih pragova procijenjene vrijednosti 1.315.600 KM i
- Odlukom od 26. 5. 2020. godine pokrenut postupak nabavke drvenih bukovih pružnih pragova, sa procijenjenom vrijednosti u iznosu od 650.000 KM.

Uvidom u tendersku dokumentaciju za obje nabavke, utvrdili smo da se radi o istovrsnoj robi koja ima iste tehničke specifikacije, ali su provedena dva odvojena otvorena postupka zbog različitih izvora finansiranja. Tendersku dokumentaciju za ovu nabavku je preuzelo sedam potencijalnih ponuđača, od kojih je ponudu dao samo jedan. Navedene nabavke ističemo budući da se radi o nabavkama koje se provode svake godine, a ugovori se zaključuju sa istim dobavljačem – Strong d.o.o. Pale.

Također, kod realizacije postupka nabavke drvenih pružnih impregniranih bukovih pragova i mostovskih hrastovih impregniranih pragova, u iznosu od 641.820 KM, **ustanovili smo da Ugovorom nije definisana dinamika isporuke pragova, kao ni krajnji rok u kojem roba mora biti isporučena.** Rok isporuke je ugovorom određen na 30 dana od dana izdavanja narudžbenice Društva. Imajući u vidu da je ugovor stupio na snagu 22. 7. 2020. godine, Društvo je izdavalo narudžbenice na količinu manju od ugovorene zbog čega nabavka nije ni realizovana do okončanja naše revizije, iako je Ugovorom između Društva i dobavljača definisano da Društvo ima pravo na naknadu štete u iznosu od 0,5% vrijednosti ugovora za svaki dan kašnjenja, s tim da ukupan iznos naknade ne može preći iznos od 10% od ukupnog ugovora.

Uvidom u preglede provedenih direktnih postupaka javnih nabavki uočeno je da je proveden značajan broj nabavki iste i slične robe. Kao primjer izdvajamo sljedeće nabavke koji su provedene putem većeg broja direktnih sporazuma od sljedećih dobavljača:

- SMAL KOMERC d.o.o. Sarajevo, nabavka raznovrsnih ulja (motorno, hidraulično, lokomotiv i sl.) u iznosu od 104.710 KM, iako je za navedeni iznos i predmet nabavki Društvo ispunilo uslove za provođenje otvorenog postupka;
- Jasmin M d.o.o. Žepče, nabavka rezervnih dijelova, motornog ulja i usluga održavanja u iznosu od 19.644 KM, iako je Društvo imalo zaključene ugovore o održavanju vozila sa ovim dobavljačem;
- Unilab d.o.o. Sarajevo, nabavka sistema nadzora ukupne vrijednosti u iznosu od 25.634 KM, a Društvo je provelo 5 direktnih sporazuma sa ovim dobavljačem;
- TEKNOXGROUP BH d.o.o. Sarajevo, izvršena je nabavka rezervnih dijelova za vozila ukupne vrijednosti 10.803 KM, kroz tri direktna postupka.

Društvo je provelo nabavke u iznosu od najmanje 160.791 KM, putem direktnih postupaka za robe koje su po prirodi iste ili slične, što nije u skladu sa članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama koji se odnosi na primjenu odgovarajućeg postupka nabavki.

Preporuka:

- **za nabavku istovrsne robe provesti odgovarajući postupak, u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama.**

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima od Sektora za pravne poslove, protiv Društva su pokrenuti sudski sporovi po osnovu obaveza iz radnih odnosa u iznosu od 138.960 KM, od čega se na pravosnažne sudske presude odnosi 102.669 KM. Sporovi iz radnih odnosa odnose se na neisplaćeni regres, umanjenje plaće za 10%, neisplaćene doprinose za PIO i zdravstvo i neisplaćene plaće. Ostali sudski sporovi pokrenuti protiv Društva iznose 33.329.832 KM i u najvećoj mjeri odnose se na neizmirene

obaveze i obračunate zatezne kamate po tom osnovu (tužbe po osnovu duga na ime prevoza, tužbe po osnovu neplaćenih računa, tužbe po osnovu naknade štete, tužbe po osnovu duga komunalnih naknada i sl.). Od navedenog iznosa na sudske presude odnosi se 743.364 KM, a na pravosnažne sudske presude 443.001 KM. Na osnovu dostavljenog pregleda sudskih sporova Pravne službe u kojem je dat očekivani ishod sporova na štetu Društva, izvršeno je rezervisanje u iznosu od 173.369 KM. Do momenta sačinjavanja Prijedloga rezervisanja, već je u ranijem periodu rezervisano 2.479.588 KM, a u toku 2020. godine izvršen je otpust sredstava (isplaćeno, umanjena vrijednost spora, povučena tužba, odbijen tužbeni zahtjev i sl.) u ukupnom iznosu 250.465 KM. Za ostatak sudskih sporova Društvo nije izvršilo rezervisanja, a na osnovu prvostepenih presuda u korist Društva ili mišljenja da su isti bez osnove i da će biti riješeni u korist Društva.

Društvo je, prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2020. godine, pokrenulo veliki broj sudskih postupaka po raznim osnovama u iznosu oko 193.669.577 KM, od čega se najveći iznos od 179.896.802 KM odnosi na tužbu protiv Vlade FBiH u vezi neprovođenja Zakona o finansijskoj konsolidaciji Željeznica FBiH. Ostale tužbe se odnose na dug na ime prevoza robe željeznicom, dug za zakup, tužbe po osnovu naknade štete, tužbe po osnovu isplate naknade za preuzetu ili ekspropiriranu nekretninu i sl.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 24. 9. 2021. godine, dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu i priložilo dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na primjenu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, primjenu MRS-a 2 - Zalihe, javne nabavke, na provođenje postupka djelimične privatizacije iz 2005. godine, na imena članova odbora za reviziju i popis sredstava i obaveza.

Uvažena su obrazloženja i inkorporirana u konačan Izvještaj koja se odnose na imena članova Odbora za reviziju, usaglašavanje salda putem IOS-a, ukupan iznos koji se odnosi na direktne nabavke rezervnih dijelova i motornog ulja, kao i na provođenje otvorenih postupaka javnih nabavki za nabavku drvenih pružnih pragova, koji su obrazloženi uz mišljenje Agencije za javne nabavke BiH.

Ostali komentari nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća obrazloženja:

- U vezi sa umanjnjem vrijednosti imovine, objašnjenje da se radi o specijaliziranoj imovini koja služi kao javno dobro nije prihvaćeno, jer je Društvo, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, u obavezi primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde, što uključuje i MRS – 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Navedeno je uticalo na mišljenje, budući da Društvo raspolaže sa značajnom imovinom podložnoj zastarjelosti i otuđenju, za koju je potrebno ocijeniti postoji li bilo kakav pokazatelj da je njena vrijednost na neki način umanjena.
- Društvo je dužno da vrši vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa MRS-om - 2 – Zalihe i da vodi ročnu strukturu zaliha. Budući da Društvo ima iskazane značajne zalihe koje su van upotrebe, a Društvo ih je samo prepoznalo kao stare i neupotrebljive, data obrazloženja da se zalihe zadužuju po procijenjenim tržišnim vrijednostima nisu adekvatna, jer je Društvo u obavezi postupati u skladu sa odredbama Međunarodnih računovodstvenih standarda.
- U vezi provođenja više direktnih postupaka za nabavku iste ili slične robe i usluga, navodi Društva da se radilo o hitnosti provođenja postupaka i različitim predmetima nabavke nisu prihvaćeni jer nije dokazana njihova hitnost, kao ni činjenica da se radi o različitim predmetima nabavke (npr. nabavka usluga video nadzora zbog hitnosti – pet

postupaka u ukupnoj vrijednosti od 25.634 KM, nabavka rezervnih dijelova i maziva zbog nesmetanog obavljanja poslovne djelatnosti – ukupne vrijednosti 135.157 KM).

- Činjenica da je sud verifikovao smanjenje državnog i povećanje dioničkog kapitala, prema iznosima i procentima utvrđenih tokom djelimične privatizacije Društva i da je 2012. godine urađena revizija privatizacije, ne mijenja potrebu isticanja pitanja zbog značajnosti navedene činjenice za razumijevanje finansijskih izvještaja Društva. Ponovo ističemo da su revizijom privatizacije utvrđene nedosljednosti i proceduralne nepravilnosti, te je dat zaključak da se u saradnji sa resornim ministarstvom i Agencijom za privatizaciju u FBiH, preispita opravdanost procesa i načina privatizacije, a ujedno i promjene strukture kapitala Društva i shodno tome poništi cjelokupan postupak privatizacije.
- Iako su u komentaru dostavljeni ugovori o prodaji starog materijala iz 2020. godine, naš nalaz se odnosio na kontinuirano evidentiranje zaliha van upotrebe koje nisu imale značajno smanjenje salda u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, kao i na činjenicu da je popisna komisija u kontinuitetu predlagala zalihe van upotrebe za kasaciju, što nije provedeno u potpunosti.

Koordinatorica rada u Sektoru za
finansijsku reviziju javnih preduzeća

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Belma Mušinović – voditeljica tima

Mirza Šrndić – član tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine			
Naziv pravnog lica: Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	102.198.427	117.586.620
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	72.618.374	92.805.118
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	29.580.053	24.781.502
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	118.195.505	121.368.524
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	12.483.685	15.438.213
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	70.391.117	69.839.418
4	Troškovi proizvodnih usluga	5.521.394	6.888.154
5	Amortizacija	27.375.116	26.511.415
6	Troškovi rezervisanja	671.730	782.192
7	Nematerijalni troškovi	1.752.463	1.909.132
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	0	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	15.997.078	3.781.904
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	2.774.753	670.980
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	268.363	476.734
3	Pozitivne kursne razlike	2.410.843	105.653
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	95.547	88.593
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	3.956.335	4.545.234
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	3.523.187	3.898.267
3	Negativne kursne razlike	378.977	602.378
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	54.171	44.589
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	1.181.582	3.874.254
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	0	0
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	17.178.660	7.656.158
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	2.139.506	2.421.274
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	0
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	817.651	88.141
6	Viškovi	5.721	400
7	Naplaćena otpisana potraživanja	709.516	1.400.626
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	10.900	2.420
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	353.360	901.787
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	1.939.763	2.060.515
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	41.049	568.163
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	427.142	63.092
6	Manjkovi	5.641	11.926
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	1.189.948	199.537
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	275.983	1.217.797
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	199.743	360.759
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	20.002	18.535
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	80.704	67.631
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	60.702	49.096
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	75.518	14.400
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	377.836	559.297
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	0	0
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	17.341.937	7.889.392
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	0	0
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	5.536.848	3.493.741
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	17.341.937	7.889.392
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	0	0
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	17.341.937	7.889.392
B)	OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK	0	0
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	6.152	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	172.376	526.356
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	166.224	526.356
XXIII	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	0	0
XXIV	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	17.508.161	8.415.748
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	-17.341.937	-7.889.392
	a) vlasnicima matice	-17.341.937	-7.889.392
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	-17.508.161	-8.415.748
	a) vlasnicima matice	-17.508.161	-8.415.748
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Zarada po dionici:	0	0
	a) obična		
	b) razdijeljena		
	Prosječan broj zaposlenih:	2.926	3.030
	- na bazi sati rada		
	- na bazi stanja krajem mjeseca	2.987	3.102

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 2. 2021. godine.

Direktor
Enis Džafić

Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine					
Naziv pravnog lica: Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo					
1	2 Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		3 Bruto	4 Ispravka vrijednosti	5 NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	4.130.203.933	2.692.205.022	1.437.998.911	1.454.917.572
1	Nematerijalna sredstva	5.408.609	5.348.359	60.250	50.523
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	4.106.967.631	2.680.022.834	1.426.944.797	1.446.249.636
3	Investicione nekretnine	12.836.077	6.804.724	6.031.353	3.632.229
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.289	4.798	2.491	2.491
6	Dugoročni finansijski plasmani	4.984.327	24.307	4.960.020	4.982.693
7	Druga dugoročna potraživanja	4.777.435	0	4.777.435	4.777.435
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	76.159.686	19.415.865	56.743.821	64.144.661
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	32.165.537	4.516.091	27.595.166	29.390.213
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	43.994.149	14.899.774	29.094.375	35.748.972
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	4.206.363.619	2.711.620.887	1.494.742.732	1.519.062.233
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	27.222.518	0	27.222.518	27.223.162
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	4.233.586.137	2.711.620.887	1.521.965.250	1.546.285.395
	PASIVA				
	A) KAPITAL (od 1 do 10)		741.486.942		747.668.102
1	Osnovni kapital		737.023.713		737.023.713
2	Upisani neuplaćeni kapital		0		0
3	Emisiona premija		0		0
4	Rezerve		27.300.000		15.973.000
5	Revalorizacija rezerve		0		0
6	Nerealizovani dobiti		0		0
7	Nerealizovani gubici		0		0
8	Neraspoređena dobit		1.735.155		1.568.932
9	Gubitak do visine kapitala		21.101.616		8.601.682
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli		0		0
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA		22.928.982		23.402.034
	C) DUGOROČNE OBAVEZE		335.428.213		378.465.580
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		0		0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)		393.227.707		366.057.372
1	Kratkoročne finansijske obaveze		188.612.188		154.051.633
2	Obaveze iz poslovanja		16.095.507		15.678.034
3	Obaveze iz specifičnih poslova		13.943.766		17.306.167
4	Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih		168.378.139		172.874.270
5	Druge obaveze		6.760		9.620
6	Obaveze za PDV		80.316		96.168
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine		6.111.031		6.041.480
8	Obaveze za porez na dobit		0		0
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		1.670.888		3.469.145
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		0		0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)		1.494.742.732		1.519.062.233
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva		27.222.518		27.223.162
	UKUPNO PASIVA (I+II)		1.521.965.250		1.546.285.395

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 2. 2021. godine.

Direktor
Enis Džafić

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (direktna metoda)			
Naziv pravnog lica: Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo			
	Opis	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
		0	0
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	0	0
I.	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	104.224.600	121.811.198
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	80.872.594	97.650.586
2	Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	22.622.386	23.585.106
3	Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	729.620	575.506
II.	Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	110.945.563	110.127.906
1	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	22.334.517	19.770.244
2	Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	77.301.050	76.649.127
3	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	2.021.866	3.440.994
4	Odlivi iz osnova poreza i drugih dažbina	1.347.123	2.576.327
5	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	7.941.007	7.691.214
III	Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	0	11.683.292
IV	Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.720.963	0
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI	0	0
I.	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	37.019	53.669
II.	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	3.297.871	4.082.906
III.	Neto prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	0	0
IV.	Neto odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	3.260.852	4.029.237
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI	0	0
I.	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	11.327.000	7.673.000
1	Priliv iz osnova povećanja osnovnog kapitala	11.327.000	7.673.000
2	Priliv iz osnova dugoročnih kredita	0	0
3	Priliv iz osnova kratkoročnih kredita	0	0
4	Priliv iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	0	0
II.	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	8.037.926	8.768.649
1	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	0	0
2	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	8.037.926	8.768.649
3	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	0	0
4	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	0	0
5	Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	0	0
6	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	0	0
III.	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	3.289.074	0
IV.	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	0	1.095.649
D.	UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	115.588.619	129.537.867
E.	UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	122.281.360	122.979.461
F.	NETO PRILIVI GOTOVINE	0	6.558.406
G.	NETO ODLIVI GOTOVINE	6.692.741	0
H.	Gotovina na početku izvještajnog perioda	17.093.998	10.535.592
I.	Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	0	0
J.	Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	0	0
K.	Gotovina na kraju izvještajnog perioda (H + F + G + I + J)	10.401.257	17.093.998

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 2. 2021. godine.

Direktor
Enis Džafić

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine								
Naziv pravnog lica: Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo								
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2018. god.	756.236.532	0	-1.042.576	8.300.000	-19.212.819	744.281.137	0	744.281.137
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (1 ± 2 ± 3)	756.236.532	0	-1.042.576	8.300.000	-19.212.819	744.281.137	0	744.281.137
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	-526.356	0	0	-526.356	0	-526.356
7. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u dr. valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	-7.889.392	-7.889.392	0	-7.889.392
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	7.673.000	23.342.532	31.015.532	0	31.015.532
10. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-19.212.819	0	0	0	0	-19.212.819	0	-19.212.819
12. Stanje na 31. 12. 2019. godine, odnosno 1. 1. 2020. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	737.023.713	0	-1.568.932	15.973.000	-3.759.679	747.668.102	0	747.668.102
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019, odnosno 1. 1. 2020. god. (12 ± 13 ± 14)	737.023.713	0	-1.568.932	15.973.000	-3.759.679	747.668.102	0	747.668.102
16. Efekti reval. materijala i nemat. sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealiz. dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava rasp. za prodaju	0	0	-166.223	0	0	-166.223	0	-166.223
18. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u dr. valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	-17.341.937	-17.341.937	0	-17.341.937
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	11.327.000	0	11.327.000	0	11.327.000
21. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2020. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	737.023.713	0	-1.735.155	27.300.000	-21.101.616	741.486.942	0	741.486.942

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 2. 2021. godine.

Direktor
Enis Džafić